

**DUNDAGAS NOVADA
DUNDAGAS PAGASTA
Teritorijas plānojuma
2004.-2016. gadam grozījumi**

Vides pārskats

Dundaga, 2014

SATURA RĀDĪTĀJS

TERMINU SKAIDROJUMI	4
TEKSTĀ LIETOTI SAĪSINĀJUMI	5
IEVADS.....	6
1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM.....	7
1.1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTS UN TĀ MĒRĶIS	7
1.2. PLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM.....	8
2. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	9
2.1. STARPTAUTISKIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	9
2.2. NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI.....	10
3. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA	15
3.1. VIDES PĀRSKATA MĒRĶI, SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	15
3.2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA UN REZULTĀTI	16
4. ESOŠAIS VIDES STĀVOKLIS	17
4.1. DUNDAGAS PAGASTA VISPĀRĒJS RAKSTUROJUMS	17
4.2. DABAS RESURSI	19
4.2.1. Virszemes ūdeņi.....	19
4.2.2. Pazemes ūdeņi.....	20
4.2.3. Derīgie izraktenī.....	20
4.2.4. Meži, purvi	21
4.2.5. Lauksaimniecības zemes.....	21
4.3. ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS UN OBJEKTI	22
4.3.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	22
4.3.2. Dabas pieminekļi	25
4.3.3. Dabas pieminekļi - aizsargājamie koki.....	25
4.3.4. Mikroliegumi.....	26
4.3.5. Valsts un pašvaldības aizsargājamie kultūras pieminekļi.....	26
4.4. AINAVAS.....	27
4.5. VIDES KVALITĀTE UN TO IETEKMĒJOŠI FAKTORI.....	28

4.5.1.	Gaisa kvalitāte	28
4.5.2.	Virszemes ūdeņu kvalitāte	28
4.5.3.	Pazemes ūdeņu kvalitāte	30
4.5.4.	Atkritumu apsaimniekošana	30
4.5.5.	Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums	31
4.5.6.	Potenciāli piesārņotas vietas	32
4.5.7.	Tūrisms	34
4.5.8.	Transporta infrastruktūra	35
4.5.9.	Pāces dzirnavu HES	35
5.	IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS	37
6.	AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS	38
7.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	40
7.1.	TIEŠĀS IETEKMES	40
7.2.	NETIEŠĀS IETEKMES	50
7.3.	ĪSLAICĪGĀS, VIDĒJI ILGĀS UN ILGLAICĪGĀS IETEKMES	54
7.4.	SUMMĀRĀS (KUMULATĪVĀS) IETEKMES	55
8.	IETEKMES UZ VIDI SAMAZINOŠIE PASĀKUMI	56
9.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS	59
10.	IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME	59
11.	IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	59
12.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA MONITORINGA PASĀKUMI	60
13.	KOPSAVILKUMS	62
14.	IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI	64
15.	PIELIKUMI	65

Pielikumu saraksts:

Pielikums Nr.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dundagas pagastā

Pielikums Nr.2 Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Dundagas pagastā

Pielikums Nr.3 LOB riska karte vēja ģeneratoriem

Pielikums Nr.4 Institūciju atzinumi

Pielikums Nr.5 Ziņojums par institūciju atzinumu par Vides pārskatu iebilžu ievērošanu

Pielikums Nr.6 Sabiedriskās apspriešanas sapulces protokols

TERMINU SKAIDROJUMI

Ietekme uz vidi – paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību.

Īpaši aizsargājamā dabas teritorija (ĪADT) – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

NATURA 2000 teritorija – ir Eiropas Savienības valstu kopīgi radīts aizsargājamo dabas teritoriju tīkls jeb sistēma, kas Latvijā izveidota uz jau esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju bāzes, tām pievienojot 122 jaunas teritorijas.

Paredzētā darbība – aprīkojuma un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, būvniecība, teritoriju plānojumu izstrādāšana, dabas resursu ieguve vai izmantošana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi.

Sabiedriskā (publiskā) apspriešana – ar ārējo normatīvo aktu vai institūcijas noteikts laika periods, kura ietvaros sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs (piemēram, sabiedriskajās apspriedēs un sabiedriskās domas aptaujās).

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) – procedūra, kas veicama likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes samazināšanai un novēršanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā.

Vides pārskats – atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā (turpmāk – plānošanas dokumenti), vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu.

TEKSTĀ LIETOTI SAĪSINĀJUMI

TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
SIVN	Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
NATURA 2000	Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija
IVN	Ietekmes uz vidi novērtējums
ES	Eiropas Savienība
ANO	Apvienoto nāciju organizācija
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija
LR	Latvijas Republika
LOB	Latvijas Ornitoloģijas biedrība
RVP	Valsts vides dienesta Reģionālā vides pārvalde
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
MK	Ministru Kabinets
LVĢMC	Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs
TIC	Tūrisma informācijas centrs
SIA	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VAS	Valsts akciju sabiedrība
NAI	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas
ha	hektāri
km	kilometri

IEVADS

Dundagas novada Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.-2016.gadam grozījumi (turpmāk – teritorijas plānojuma grozījumi) nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus.

Saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”(14.10.1998.)stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt cilvēku veselību un vidi, tai skaitā teritorijas plānojumam. Likumdošanas prasības paredz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi, īpaši tas attiecināms uz tām plānošanas teritorijām, kurās atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (NATURA 2000).

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) mērķis ir novērtēt plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi.

SIVN procedūras gaitā sagatavots teritorijas plānojuma grozījumuVides pārskats (turpmāk- vides pārskats), kas balstās uzteritorijas plānojuma grozījumu paskaidrojuma rakstā apkopoto informāciju, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos piedāvātajiem plānotās izmantošanas risinājumiem, grafisko daļuun Dundagas novada pašreizējās situācijas raksturojumu.

Teritorijas plānojuma grozījumuVides pārskata izstrādē ņemtas vērā normatīvo aktu prasības, sniegta informācija par to, kādi starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi attiecas uz attiecīgo teritoriju, analizēts teritorijas esošais videsstāvoklis, izvērtēta plānošanas dokumenta ieviešanas iespējamā ietekme uz vidi.

Teritorijas plānojumagrozījumu Vides pārskats ir izstrādāts saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (14.10.1998.) un MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.).

Sagatavojot teritorijas plānojumagrozījumu Vides pārskatu, notika konsultācijas ar Vides pārraudzības valsts biroju un institūcijām ar kurām Vides pārskatsjāsaskaņo.

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA GALVENIE MĒRĶI UN ĪSS SATURA IZKLĀSTS, SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Plānošanas dokuments un tā mērķis

Plānošanas dokuments, kuram tiek veikts ietekmes uz vidi SIVN, ir Dundagas novada Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.-2016. gadam grozījumi. Saskaņā ar Darba uzdevumu teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes nepieciešamība ir sekojoša:

1. kopš esošā Dundagas pagasta teritorijas plānojuma apstiprināšanas 2005. gada 19.decembrī ir veikti būtiski grozījumi normatīvajos aktos;
2. pastāv neatbilstība teritorijas plānojumā noteiktās plānotās (atļautās) izmantošanasaprobežojumiemsaskaņā ar veiktajām izmaiņām normatīvajos aktos;
3. teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu struktūra un apraksts neatbilst spēkā esošiem normatīviem aktiem;
4. teritorijas plānojuma grozījumu priekšlikumos reģistrēti nekustamo īpašumu īpašniekupriekšlikumi plānotās darbības izmaiņām.

Teritorijas plānojuma grozījumi sastāv no sekojošām daļām:

1. **Paskaidrojuma raksts**, kurā ietverts spēkā esošā teritorijas plānojuma un detālplānojumuizvērtējumu, teritorijas plānojuma projekta risinājumu apraksts un tā atbilstība augstākstāvošiem plānošanas dokumentiem.
2. **Grafiskā daļa**, kuru veido kartes:
 - Dundagas pagasta funkcionālais zonējums;
 - Dundagas ciema funkcionālais zonējums;
 - Vīdales un Nevejas ciemu funkcionālais zonējums;
 - Kalķu un Pāces ciemu funkcionālais zonējums.
3. **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi**, kas nosaka konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā, teritorijas plānojuma īstenošanas kārtību un citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā ainavu izvērtējumu, teritorijas īpatnības un specifiku Dundagas pagastā.

Atsevišķā dokumentāsniegts Dundagas novada pašreizējās situācijas raksturojums.

1.2. Plānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Teritorijas plānojuma grozījumi ir saistīti ar šādiem teritorijas un attīstības plānošanas dokumentiem:

1. Valsts līmeņa plānošanas dokumenti:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
- Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam;
- Vides politikas pamatnostādnes 2009-2015.gadam;
- Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam.

2. Reģionāla līmeņa plānošanas dokumenti:

- Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam;
- Piejūras reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007. – 2013. gadam
- Ventasbaseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.g.;

3. Vietēja līmeņa plānošanas dokumenti:

- spēkā esošais Dundagas pagasta teritorijas plānojums 2004.-2016. gadam un pieguļošo pašvaldību spēkā esošie attīstības plānošanas dokumenti.

2. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

2.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

ANO Pasaules Vides un Attīstības Komisija 1987. gadā publicēja ziņojumu ar nosaukumu „Our Common Future” („Mūsu kopējā nākotne”), saukta arī par „Brundtlandes atskaiti”. Šis dokuments vispārīgai lietošanai ieviesa terminu „ilgtspējīga attīstība”, kas tiek skaidrota kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”.

Ilgtspējīgu attīstību raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas - vides, ekonomiskā un sociālā. Tas nozīmē, ka stingras vides aizsardzības prasības un augsti ekonomiskie rādītāji nav pretrunā, ka ekonomiskā augšupeja nedrīkst degradēt vidi un vienlaikus tiek nodrošināta augsta dzīves kvalitāte.

1992. gadā ANO konferencē par vidi un attīstību tika parakstīti pieci svarīgi dokumenti, kuri radīja pamatu turpmākam darbam globālo vides problēmu novēršanā:

- Riodežaneiro Deklarācija par Vidi un Attīstību;
- Visa veida mežu apsaimniekošana, aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principi;
- Konvencija par klimatiskām izmaiņām;
- Konvencija par bioloģisko daudzveidību;
- Rīcības plāns „Agenda 21”.

Teritorijas plānojumam ir saistošas vairākas starpvalstu konvencijas. Zemāk minēti svarīgākie dokumenti, kas nosaka starptautiskos vides aizsardzības mērķus, kuri ir noteikti starpvalstu konvencijās un ES Direktīvās.

Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību - Bernes konvencija (1979). Tās mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, it īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība. Akcentēta apdraudēto un izzūdošo sugu aizsardzība. Šī konvencija ar aktuāla saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un apsaimniekošanu.

Konvencija par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi – Ramsāres konvencija (1971). Konvencija nosaka mitrāju un ūdensputnu aizsardzību. Šī konvencija ar aktuāla saistībā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un apsaimniekošanu.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992). Norādīti vispārīgie ilgtspējīgas attīstības principi. Ilgtspējīgas attīstības pamatā ir rūpes par cilvēku. „Katram cilvēkam ir tiesības dzīvot veselīgu un produktīvu dzīvi harmonijā ar dabu. Jānodrošina viss, kas esošām un turpmākām paaudzēm nepieciešams ekonomiskai attīstībai un videi.” Uzsvērtā starptautiskās sadarbības nozīme, it sevišķi, lai mazinātu attīstības līmeņu atšķirības starp attīstītajām un mazattīstītajām valstīm. Norādīti arī galvenie piesārņojumu novēršanas principi.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti arī **Eiropas 6. vides aizsardzības rīcības programmā**, uz kuru ir attiecināmi šādi mērķi:

- klimata izmaiņu jomā: stabilizēt siltumnīcas efekta gāzu koncentrāciju atmosfērā līmenī, kas neizraisa klimata izmaiņas;
- dabas un bioloģiskā daudzveidības jomā: aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā;
- vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā: sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums, tai skaitā dažādi starojumi, nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai;
- dabas resursu un atkritumu jomā: nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

2.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Valsts vides politikas mērķi ir definēti **Vides politikas pamatnostādņēs 2014. - 2020. gadam**. Vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Vides politikas pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam paredz vairākas lielas reformas, no kurām galvenās ir šādas:

- Ieviest finansēšanas modeli "**dabas resursu nodoklis atgriežas dabā**", līdz ar to tiks īstenots dabas resursu nodokļa mērķis – veicināt dabas resursu ekonomiski efektīvu izmantošanu, ierobežot vides piesārņošanu, samazināt vidi piesārņojošas produkcijas ražošanu un realizāciju, veicināt jaunu, vidi saudzējošu tehnoloģiju ieviešanu, atbalstīt tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, kā arī finansiāli nodrošināt vides aizsardzības pasākumus.
- **Zemes dzīļu izmantošanas** juridiskā ietvara pilnveidošana un institucionālās kapacitātes stiprināšana, nodrošinot efektīvu zemes dzīļu valsts pārvaldību un zemes dzīļu aizsardzību.
- Normatīvo aktu bāzes izstrāde **depozīta sistēmas piemērošanai dzērienu iepakojumam**, lai nodrošinātu sistēmas darbības uzsākšanu no 2015. gada

1. janvāra atbilstoši 2013. gada 23. aprīlī Ministru kabinetā akceptētajai koncepcijai par depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam. Depozīta sistēmu Latvijā plānots ieviest dzērienu iepakojumam no PET, stikla, metāla izejmateriāliem (bezalkoholiskie dzērieni, alus, dzērieni ar zemu alkohola saturu).
- Prasību noteikšana **ūdenssaimniecības pakalpojumu** (ūdensapgādes un kanalizācijas) sniegšanai un lietošanai pašvaldībās.
 - **Zinātnes potenciāla palielināšana** vides aizsardzības nozarei nepieciešamo pētījumu veikšanā, zinātnisko darbu un pētījumu pieejamības sabiedrībai nodrošināšana. VPP2020 darbības periodā plānots pārvērtēt arī jau agrāk iezīmētās idejas par institūta izveidi, apvienojot visus galvenos vides pētījumu virzienus vienā programmā.

Vides politikas pamatnostādņēs atsevišķās jomās ir izvirzīti sekojoši mērķi:

- **Vides politika-** Nodrošināt labu vides pārvaldību visos līmeņos, kā arī labu vides komunikāciju, kas balstīta uz iespējami pilnīgu un izsvērtu vides informāciju; veicināt sabiedrības plašu iesaistīšanos vides jautājumu risināšanā.
- **Augsne un zemes dzīles, otrreizējās izejvielas:** 1) nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību; 2) nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dzīļu resursiem un mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem, kas tiek ņemta vērā attīstības plānošanā; 3) novērst atkritumu rašanos un nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, kā arī atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.
- **Dabas aizsardzība:** Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli - ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļas” valsts tēla veidošanos.
- **Gaisa aizsardzība:** Līdz 2020. gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa.
- **Klimata pārmaiņas:** 1) nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses, 2) veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei.
- **Ūdens resursi un Baltijas jūra:** Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu
- **Vides piesārņojums un riski:** Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību.
- **Vides veselība:** Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t.sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunikēšana sabiedrībai.
- **Vides monitorings:** Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošu vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam jeb **Latvija 2030.** Stratēģijas uzdevums ir atrast veidu, kā pārdomāti lietot nacionālo bagātību, lai nākamajām paaudzēm to nodotu nenoplicinātu un pavairotu. Dabas resursi, vieta, cilvēki un zināšanas tiek uzsvērti kā nozīmīgs kapitāls attīstībai. Latvijas ilgtspējīgas stratēģijas

kodols ir cilvēka, ekonomiskā, sociālā un dabas kapitālu, tostarp vietas un telpas, produktivitātes kāpināšana, lai atbildētu uz globālo tendenču izaicinājumiem.

Nacionālās attīstības plāns 2014.-2020.gadam (NAP2020) ir galvenais vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas ir Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam rīcības plāns, kam ir jākalpo par valsts attīstības ceļa karti vidējam termiņam.

Tas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi politiķiem, ierēdņiem un ikvienam Latvijas iedzīvotājam. Nacionālā attīstības plāna mērķis ir sekmēt līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību un nodrošināt Latvijas konkurētspējas palielināšanos Eiropas Savienībā, kā arī izvirza Latvijas attīstības stratēģisko mērķi un nosaka galvenos rīcības virzienus, kas spēs nodrošināt stabilu valsts un sabiedrības izaugsmi.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma (2000) nosaka šādus stratēģiskos mērķus:

- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību; saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību;
- veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Plānošanas dokumentos izvirzītie stratēģiskie mērķi, prioritātes un pasākumi nav pretrunā ar Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas pamatnostādnēm un ir vērsti uz tajās definēto mērķu sasniegšanu Jēkabpils novadā.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam mērķi ir novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, kā arī nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013.-2020.gadam mērķi ir šādi:

- **novērst** atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, **un nodrošināt** kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- **nodrošināt** atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;

- **nodrošināt**, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- **nodrošināt** apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;

Galvenās plānā ietvertās aktivitātes ir šādas:

- atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības uzlabošana, tajā skaitā, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamība iedzīvotājiem, atkritumu apsaimniekošanas normatīvās datu bāzes un statistikas uzlabošana;
- atkritumu dalītā vākšana, ietverot nepieciešamās infrastruktūras izveidi un attiecīgo normatīvo aktu izstrāde, lai veicinātu atkritumu dalīto vākšanu;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai, reģenerācija un pārstrāde, ietverot nepieciešamās infrastruktūras izveidi un esošās infrastruktūras darbības uzlabošanu, inovatīvu atkritumu reģenerācijas metožu veicināšanu;
- atkritumu apglabāšana.

Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas (telpiskais) plānojums 2006. - 2026.

gadam. Tā vispārējais mērķis ir veicināt reģiona stabilu, sabalansētu un ilgtspējīgu attīstību, paaugstinot katra iedzīvotāja dzīves kvalitāti un nodrošinot reģiona konkurētspēju starptautiskā mērogā. Teritorijas plānojuma tiešais mērķis ir iegūt pārsektoriālu ilgtermiņa Kurzemes plānošanas reģiona telpas (teritorijas) izmantošanas redzējumu 20 gadu periodam, veidojot telpisku karkasu, lai reģiona attīstības pasākumi un projekti tiktu harmoniski – saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības prasībām - piesaistīti esošajai un perspektīvajai apdzīvojuma un saimnieciskajai struktūrai, iedzīvotāju kustībai, nodarbinātībai, transporta un satiksmes infrastruktūrai, vides vērtību struktūrai u.c. Tajā sniegtas plānošanas vadlīnijas vietēja līmeņa plānošanas dokumentiem, kā arī izstrādātas rekomendācijas dažāda veida attīstības ietekmes uz vidi novēršanai un mazināšanai.

Piejūras reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007. - 2013. gadam.

Atkritumu apsaimniekošanas plāna mērķi ir novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt ievērojamu radīto atkritumu daudzuma samazināšanu, izmantojot labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanai un veicinot ilgtspējīgu patērētāju uzvedību, lai novērstu atkritumu rašanās iespējas.

Vērtējot ūdensobjektu kvalitāti un mērķus ūdens kvalitātes sasniegšanai, Vides pārskatā ir ģemts vērā **Ventasupju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. - 2015. gadam.**

Vērtējot teritorijas plānojuma grozījumus jāsecina, ka tā izstrāde un paredzētās rīcības kopumā atbilst ilgtspējīgas attīstības pamatnosacījumiem, valstij saistošiem starptautiskajiem, kā arī nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības mērķiem.

3. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

3.1. Vides pārskata mērķi, sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas

Vides pārskata mērķis ir novērtēt esošo vides situāciju atbilstoši plānošanas dokumenta saturam un detalizācijas pakāpei, noteikt būtiskās iespējamās ietekmes uz vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, informēt sabiedrību par plānošanas dokumenta un ar tā ieviešanu saistītajām iespējamām būtiskajām ietekmēm uz vides kvalitāti Dundagas pagastā, kā arī sniegt rekomendācijas būtisku vides ietekmju mazināšanā un nepieciešamības gadījumā piedāvāt kompensēšanas pasākumus.

Vides pārskata sagatavošana ir balstīta uz plānošanas dokumenta atbilstības vērtējumu vides un dabas aizsardzības, kā arī ilgtspējīgas attīstības principiem, arī mērķu, uzdevumu un prioritāro rīcību iespējamo būtisko ietekmju vērtējumu. Galvenie principi SIVN veikšanā un Vides pārskata sagatavošanā ir vides aspektu integrācija attīstības plānošanas dokumentā, piesardzība lēmumu pieņemšanā un procesa pārskatāmība.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši MK noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.) un likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja 2012. gada 19. jūlija lēmumam Nr. 63 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”, balstoties uz Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.-2016. gadam grozījumu pirmās un otrās redakcijas Paskaidrojuma rakstā apkopoto informāciju, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu otrajā redakcijā piedāvātajiem plānotās (atļautās) izmantošanas risinājumiem, grafisko daļu un Dundagas novada pašreizējās situācijas raksturojumu. Vides pārskata sagatavošanai ir izmantota:

- Dundagas novada domes rīcībā esošā informācija,
- Dundagas pagasta spēkā esošais teritorijas plānojums 2004.-2016. gadam un tā Vides pārskats
- publiski pieejamā informācija un pētījumu rezultāti par vides stāvokli novadā,
- interneta vietnēs pieejamie informācijas avoti un datu bāzes, t.sk. LVGMC dati.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 157 prasībām, izstrādātājs konsultējās ar VPVB un Ventpils RVP par vides pārskatā iekļaujamo informāciju. Pēc novērtējuma sagatavošanas

vides pārskata projekts tiks nodots sabiedriskajai apspriešanai, kā arī atbilstoši VPVB norādēm iesniegts atzinumu saņemšanai šādām institūcijām:

- Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālajai administrācijai;
- Veselības inspekcijas Kurzemes kontroles nodaļai;
- Kurzemes plānošanas reģiona administrācijai.

Atzini tika saņemti no Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālajai administrācijas un Veselības inspekcijas Kurzemes kontroles nodaļas (pielikums Nr.4). Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes atzinuma ieteikumi iekļauti Vides pārskatā. Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālajai administrācijai un Veselības inspekcijas Kurzemes kontroles nodaļai nav iebildumu vides pārskata pilnveidošanai. Ziņojums par institūciju atzinumu par Vides pārskatu iebilžu ievērošanu iesniegts pielikumā Nr.5.

3.2. Sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Vides pārskata projekta un Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.-2016. gadam grozījumu 2. redakcijas sabiedriskā apspriešana notika vienlaikus laikā no 2014.gada 28.aprīļa līdz 8.jūnijam, sabiedriskās apspriešanas sanāksme tika organizēta 2014.gada 21.maijā Dundagas novada pašvaldības Attīstības un plānošanas nodaļas telpās Pils ielā 14, Dundagā.

Sabiedriskās apspriešanas laikā, kā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmē netika saņemts neviens rakstisks priekšlikums vides pārskata pilnveidošanai. Sabiedriskās apspriešanas sapulces protokols pievienots pielikumā Nr.6.

4. ESOŠAIS VIDES STĀVOKLIS

4.1. Dundagas pagasta vispārējs raksturojums

Dundagas pagasts ir daļa no Dundagas novada, kurā bez Dundagas pagasta vēl ietilpst Kolkas pagasts. Tas atrodas Kurzemes ziemeļu daļā, Kurzemes plānošanas reģionā (1. attēls).

1. attēls. Dundagas novada novietojums Latvijā. Avots: lv.wikipedia.org

Dundagas pagasta platība ir 557,1 km², tas robežojas ar Kolkas pagastu, kā arī ar Ventspils, Talsu un Rojas novadiem (2. attēls).

2.attēls. Dundagas novada teritorija.Avots: lv.wikipedia.org

Lielākā daļa pagasta teritorijas atrodas Ziemeļkursas augstienes ziemeļrietumu daļā - Dundagas pacēlumā un Piejūras zemienē.

Dundagas pagastā 2013. gada sākumā dzīvoja 3572 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaita samazināšanās dabīgo procesu un migrācijas rezultātā ir būtiski ietekmējušas Dundagas pagasta dzīvi un vides kvalitāti. Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem 2013. gada sākumā, salīdzinot ar 2007. gada sākumu, iedzīvotāju skaits Dundagas pagastā ir samazinājies par 233 cilvēkiem, jeb 6,5%. Tā kā lielas platības aizņem mežu un purvu teritorijas (75,6%), tad pagasts ir samērā mazapdzīvots. Vidējais iedzīvotāju blīvums Dundagas pagastā ir 6,4 iedzīvotāji/km², kas ir lielāks kā Ventspils novadā un mazāks kā Talsu un Roja novadā.

Esošajā teritorijas plānojumā Dundagas pagasta teritorija ir sadalīta 38 teritoriālajos ciemos, par pamatu ņemot vērā īpašumu iedalījumu ciemos uz 1939. gadu. Šobrīd blīvi apdzīvotajās teritorijās dzīvo 66% no visiem pagasta iedzīvotājiem. Nozīmīgākā apdzīvotā vieta Dundagas pagastā ir Dundagas ciems, kurā dzīvo 47% no visiem pagasta iedzīvotājiem. Teritorijas plānojuma grozījumi Dundagas pagasta teritorijā nosaka piecus ciemus (Dundagas, apvienojot Dundagu un Jaundundagu kā vienu ciemu, Kaļķu, Nevejas, Pāces un Vidales) un lauku teritoriju. Teritorijas plānojuma grozījumos ir pārskatītas un samazinātas blīvo apbūves teritoriju - ciemu robežas.

Dundagas pagasta lielākā bagātība ir meži, kas kopā ar purviem aizņem 75,6% no pagasta kopējās platības.

Dundagas pagastā ir astoņas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: Slīteres nacionālais parks un septiņi dabas liegumi (Kaļķupes ieleja, Raķupes ieleja, Daiķu īvju audze, Kadiķu nora, Rukšu purvs, Ģipkas lankas un Pāces pļavas), kas iekļautas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000. Īpašiaizsargājamās dabas teritorijas aizņem 7717 ha jeb 13,85% no pagasta kopējās zemes platības.

Galvenās uzņēmējdarbības nozares Dundagas pagastā novadā ir mežizstrāde, kokapstrāde, tradicionālā lauksaimniecība, piena lopkopība, piena pārstrāde un tūrisms.

4.2. Dabas resursi

4.2.1. Virszemes ūdeņi

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam upju baseinu apgabalos¹ pagasta teritorija ietilpst Ventas upju baseinu apgabalā.

Novada teritorijā ietilpst seši Ventas upju baseinu apgabala virszemes ūdensobjekti, no kuriem lielākās platības aizņem Baltijas jūras (Irbe-Roja) un Pāces ūdensobjekti, bet mazākas teritorijas Lonastes, Raķupes Rojas un Stendes ūdensobjekti. Pārsvārā šajos ūdensobjektos ietilpstošās upes ir tipiskas līdzenuma upes ar vāji izveidotām ielejām, kuru augšteces, galvenokārt, atrodas Dundagas pacēluma centrālajā daļā.

Lielākās upes Baltijas jūras (Irbe-Roja) ūdensobjektā ir Mazirbe, Pitragupe, Pilsupe un Milzgrāvis, Pāces ūdensobjektā Pāce, Alakste un Štēburgupe, Lonastes ūdensobjektā Ostupe, Raķupes ūdensobjektā Raķupe, bet Rojas ūdensobjektā Jaunarāja.

Lielākās ūdenstilpnes Dundagas pagastā ir mākslīgie dīķi: Baložezers (32 ha), Stirniņu dīķis (26 ha), Kaļķu dīķis (22 ha) Dundagas dīķis (12 ha) un Pāces dīķis (8,5 ha).

¹ Noteikts Ūdens apsaimniekošanas likumā.

4.2.2. Pazemes ūdeņi

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos,² Dundagas pagasts atrodas pazemes ūdensobjektos D2 un D3. Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā (2009.gads) ir novērtēts, ka pazemes ūdensobjektu D2 un D3 ķīmiskā kvalitāte ir laba.

Pagastā ūdeņi iegūst no diviem avotiem:

- no gruntsūdeņiem (tos izmanto atsevišķu māju un to saimniecību ūdensapgādei);
- no Devona iežu pazemes ūdeņiem (pagastā izmanto vidusdevona Arukilas un Burtnieku svītas iežu kompleksa pazemes ūdeņus). Šajā pazemes ūdeņusnesošajā horizontā plūsma notiek, galvenokārt, pa smilšakmeņu slāņiem. Filtrācijas koeficients ir 1 – 8 m diennaktī, retāk 10 – 15 m diennaktī.

Galvenie pazemes ūdeņu piesārņojuma avoti pagastā:

- lauksaimnieciskā darbība (fermas, bijušās minerālmēslu noliktavas),
- sadzīves atkritumi un notekūdeņi (dzīvojamās mājas, kuras nav pieslēgtas kanalizācijai, nelegālās atkritumu izgāztuves).

Gruntsūdeņu un pazemes spiedienūdeņu aerācijas zona ir plāna. Piejūras zemienes daļā tās praktiski nav.

4.2.3. Derīgie izrakteņi

Dundagas pagasta teritorijā atrodas vairākas atradnes, tomēr kā izmantojamo derīgo izrakteņu atradnes tiek izmantotas tikai trīs: Araiši, Jaunkalni un Piltenes purvs.

Araišu atradnē tiek iegūta smilts, kas izmantojama būvniecībā un mežu ceļu būvē.

Jaunkalnu atradnē tiek iegūta smilts-grants un smilts, kas izmantojama būvniecībā un ceļu būvē.

Piltene purvā iegūst kūdru, kas izmantojama lauksaimniecības vajadzībām. Daļa no purva vēl ir neizstrādāta.

Līdz 2010.gadam Vīdalē atradās pašvaldības īpašumā esošs grantskarjers 26,5 ha platībā. Pēdējos gados tas netiek izmantots, liela daļa tā teritorijas ir applūdusi.

² Artēziskā baseina daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras.

4.2.4. Meži, purvi

Dundagas pagastā mežu un purvu teritorijas aizņem lielas platības(75,6%). Piejūras zemienē atrodas lieli mežu masīvi, kas, galvenokārt, atrodas uz slapjām minerālaugsnēm. Tajos dominē damaksnis un mētrājs, savukārt pārmitrajās platībās ar sliktu virszemes noteci ir sastopams dumbrājs un niedrājs. Nabadzīgās augsnēs dominē parastā priede, bet bagātākās - egle. Dundagas pacēlumā dominē velēnu stipri un tipiski podzolētās augsnes, bet izplatīti, galvenokārt, tādi mežaudžu tipi kā priežu damaksnis, egļu vēris un damaksnis.

Purvu veidošanos Dundagas pagasta teritorijā nosaka augstais gruntsūdens līmenis, zemju pārpurvošanos veicina arī bebru izdarītie postījumi. Dundagas pagastā atrodas trīs lieli sūnu purvi:

- Piltenes purvs (284 ha),
- Rukšu purvs (95 ha),
- Sausteres purvs (68 ha).

Minētie purvi atrodas VAS "Latvijas valsts meži" pārvaldījumā. Rukšu purvs iekļauts Natura 2000 dabas lieguma "Rukšu purvs" teritorijā, līdz ar to kūdras ieguve tajā ir aizliegta. Sausteres purvs ir izmantojams kāogu purvs, Piltenes purvs izmantojams kūdras ieguvei.

4.2.5. Lauksaimniecības zemes

Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas 01.01.2013. aizņēma 17,4% no pagasta kopplatības. Lauksaimnieciski izmantojamās zemes kvalitāte Dundagas pagastā ir zema, mazpiemērota intensīvai un efektīvai lauksaimnieciskai ražošanai. Pagasta teritorijā nav valsts nozīmes lauksaimniecības zemes. Neuzturot kārtībā novadgrāvjus, liela daļa no meliorētajām zemēm ir sliktā stāvoklī. Savukārt daudzas no zemēm netiek izmantotas un pamazām sāk aizaugt ar krūmiem un kokiem.

Lielākās vienlaidus lauksaimniecības zemju platības atrodas Dundagas pagasta centrālajā daļā.

4.3. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

4.3.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Dundagas pagastā ir astoņas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: Slīteres nacionālais parks un septiņi dabas liegumi (Kaļķupes ieleja, Raķupes ieleja, Daiķu īvju audze, Kadiķu nora, Rukšu purvs, Ģipkas lankas un Pāces pļavas), kas iekļautas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 (pielikums Nr.1).

Paraizsardzības un apsaimniekošanas nosacījumu ievērošanu Dundagas pagastā aizsargājamajās dabas teritorijās atbild Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija.

Slīteres Nacionālais parks dibināts 2000. gadā (no 1921. - 2000. gadam Slīteres dabas rezervāts), tā platība ir 26490 ha, no kuras lielākā daļa atrodas Kolka pagastā, Dundagas pagastā tikai 4343,7 ha. Izcila teritorija bioloģiskās daudzveidības ziņā. Nacionālais parks ietver 30-50 m augstu Baltijas ledus ezera senkrasta krauju, kas noaugusi ar sugām izcili bagātu dabisku platlapju mežu, kā arī kangaru un vīgu kompleksu - vairākus km garas kāpu grēdas (kangari), kas mijas ar šaurām, pārpurvotām ieplakām (vīgām), galvenokārt zemajiem purviem. Zilo kalnu pakājē plešas abraziņas līdzenums ar dabiskiem pārmitriem mežiem un Bažu purvs - piejūras tipa augstais purvs, kas saplūst ar kangaru un vīgu kompleksu. Nacionālā parka neatņemama sastāvdaļa ir jūras piekraste ar smilšainu līdagu un kāpām, sausieņu pļavām, sausiem kāpu priežu mežiem, kā arī piekrastes akvatoriju. Nacionālais parks atrodas uz putnu migrācijas ceļa. Pavasarī te novērojama grandioza migrējošo putnu koncentrēšanās. Viena no ES Biotopu direktīvas 1. pielikuma biotopiem bagātākā teritorija Latvijā (26 biotopi).

Slīteres nacionālā parka teritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0200300 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, kā arī putniem starptautiski nozīmīgo vietu (PNV) sarakstā.

2000.gada 16. martā ir pieņemts „Slīteres nacionālā parka likums”, kurā noteiktas tā funkcionālās zonas. MK 2001.gada 13.marta noteikumi Nr.116 „Slīteres nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” nosaka atļautās un aizliegtās darbības parka teritorijā.

Slīteres nacionālajam parkam ir izstrādāts „Slīteres nacionālā parka dabas aizsardzības plāns 2010.-2020. gadam”, kurā noteikts, ka Nacionālais parks izveidots, lai saglabātu

dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī veicinātu ilgtspējīgu teritorijas saimniecisko attīstību.

Daiķu īvju audze – dabas liegums dibināts 1999.gadā un tā platība ir 15 ha. Teritorija izveidota parastās īves aizsardzībai, taču tajā atrodas arī daudz retu augu sugu. Īpaša nozīme arī kaļķainiem zāļu purviem, veciem egļu mežiem un pārmitriem platlapju mežiem ar osi.

Daiķu īvju audzeteritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0513800 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai

Dabas liegumam dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti.

Ģipkas lankas – dabas liegums dibināts 2004.gadā un tā platība ir 111 ha. Nozīmīga putnu ligzdošanas vieta. Teritorijā konstatētas 10 Putnu Direktīvas 1.pielikuma putnu sugas, no tām nozīmīgākās ir mazais ormanītis - šajā teritorijā ligzdo vismaz 2 pāri. Ligzdo arī baltmugurdzeņi, trīspirkstu dzeņi un citi putni.

Dabas liegumateritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0528400 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai

Dabas liegumam dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti.

Kadiķu nora – dabas liegums dibināts 1987.gadā un tā platība ir 4 ha. Viena no nedaudzajām vietām Latvijā, kur sastopams biotops - kadiķu audzes kaļķainās pļavās, kas ir arī ES Biotopu direktīvas biotops. Teritorijā konstatēts arī aizsargājams biotops - sugām bagātas atmatu pļavas.

Dabas liegumateritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0513900 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai

Dabas liegumam dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti.

Kaļķupes ieleja – dabas liegums dibināts 1977.gadā un tā platība ir 740 ha. Teritorija veidota, lai aizsargātu Kaļķupes ieleju ar nogāžu un gravu mežiem krasta nogāzēs un smilšakmens atsegumiem. Nozīmīga nogāžu un gravu mežu aizsardzības teritorija, kurā bez īves sastopamas daudzas aizsargājamās augu un dzīvnieku (īpaši bezmugurkaulnieku) sugas. Dižkalnos sastopamas 330 vaskulāro augu sugas. Konstatētas 2 ES Biotopu direktīvas bezmugurkaulnieku sugas. Teritorijā sastopamas arī

mēreni mitras pļavas un molīniju pļavas uz kaļķainām, kūdrainām vai mālainām augsnēm, kas, tāpat kā nogāžu un gravu meži, ir ES Biotopu direktīvas aizsargājami biotopi.

Kaļķupes ielejas dabas lieguma teritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0514100 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2009.-2019. gadam, kurā izvirzīts ilgtermiņa apsaimniekošanas mērķis: saglabāts Eiropas mērogā unikāls Baltijas ledus ezera senkrasts, tā ģeomorfoloģiskā struktūra, meža ekosistēma, retie un aizsargājamie biotopi, kā arī augu un dzīvniekusugu daudzveidība.

Dabas liegumam individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti.

Pāces pļavas – dabas liegums dibināts 2004.gadā un tā platība ir 83 ha. Teritorija veidota dabisku, sugām bagātu pļavu aizsardzībai, kas atbilst ES Biotopu direktīvas 1.pielikuma pļavu biotopiem – sugām bagātas atmatu pļavas, sausas pļavas kaļķainās augsnēs. Teritorijā konstatēti nogāžu un gravu meži, upē dažviet sastopami straujteču posmi, kas līdzenumā ir reti sastopami, kā arī minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji. Sastopamas 6 aizsargājamas augu sugas un 1 bezmugurkaulnieku suga.

Pāces pļavu dabas lieguma teritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0531300 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

Dabas liegumam dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti.

Raķupes ieleja – dabas liegums dibināts 1987.gadā un tā platība ir 2204 ha, ietilpst Dundagas, Valdgales, Ances un Puzes pagastos.

Nozīmīga boreālo mežu, avotu un daudzu ES Biotopu direktīvas pļavu biotopu aizsardzības vieta (minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi, sausas pļavas kaļķainās augsnēs, sugām bagātas atmatu pļavas, boreālie meži, eitrofas augsto lakstaugu audzes, palieņu pļavas). Teritorijā konstatēts daudz retu augu un dzīvnieku sugu.

Raķupes ielejas dabas lieguma teritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0514200 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

Dabas liegumam ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns 2007.-2017.gadam, teritorijas aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka 2008.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.23 „Dabas lieguma „Raķupes ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Rukšu purvs – dabas liegums dibināts 2004.gadā un tā platība ir 216 ha. Teritorija izveidota neskarta augstā purva aizsardzībai. Nozīmīga purvos ligzdojošo putnu vieta. Vienīgais koncentriskais purvs Latvijā - purva ciņi, akači un lāmas izkārtoti apļa veidā no purva centra uz malām.

Rukšu purva dabas lieguma teritorija iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā ar kodu LV0531200 kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu, izņemot putnus, un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

Dabas liegumam dabas aizsardzības plāns un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi nav izstrādāti.

Dundagas pagastā atsevišķu aizsargājamu biotopu, kā arī sugu dzīvotņu vai atradņu aizsardzībai nelielām bioloģiski vērtīgām teritorijām ir noteikts mikroliegumu statuss. Pagastā atrodas 23 mikroliegumi īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu aizsardzībai.

4.3.2. Dabaspieminekļi

Dundagas pagastā atrodas aizsargājamie 8 ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabaspieminekļi. Aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko objektu saraksts apstiprināts ar 17.04.2001. MK noteikumiem Nr. 175 „Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem”. un tajā ir iekļauti sekojoši Dundagas pagasta objekti:

- Akmeņkalnu Velnapēdas akmens;
- Jušulejas dižakmens;
- Kaļķupītes klintis (2,0 ha);
- Peldangas (Liepniekvalka) labirints;
- Pitragupes krasti
- Zartapu grava
- Zeltapses (Upsīšu) laukakmens;
- Zilo kalnu Šlīteres krauja (30,6 ha).

Dundagas pagastā atrodas dabas piemineklis - aizsargājamā aleja: Dundagas dižliepu aleja.

4.3.3. Dabas pieminekļi - aizsargājamie koki

Dundagas pagastā atrodas 50 aizsargājamie koki, kā arī aptuveni 30 koki, kas vēl nav sasnieguši dižkoku izmērus, bet ir tuvu tam. Prognozējams, ka līdz ar vairāku sugu

dižkoku minimālā izmēra samazināšanu saskaņā ar 2010. gada 16. marta MK noteikumiem Nr. 264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” valsts aizsardzībā esošu dižkoku skaits Dundagas pagastā ir lielāks nekā apzināts līdz šim.

Daļa no dižkokiem atrodas mazapdzīvotās vietās, tomēr lielākā daļa aug apdzīvoto māju tuvumā, līdz ar to ir jāievēro cilvēku saimniecisko darbību regulējošie normatīvie akti. Saskaņā ar minētajiem MK noteikumiem Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 10 metru rādiusā ap aizsargājamiem kokiem (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas) ir aizliegta virkne darbību.

4.3.4. Mikroliegumi

Dundagas pagastā atsevišķu aizsargājamu biotopu, kā arī sugu dzīvotņu vai atradņu aizsardzībai nelielām bioloģiski vērtīgām teritorijām ir noteikts mikroliegumu statuss. Pagastā atrodas 23 mikroliegumi, kas izveidoti īpaši aizsargājamo sugu (putnu, augu) un īpaši aizsargājamo biotopu (mežu) aizsardzībai.

4.3.5. Valsts un pašvaldības aizsargājamie kultūras pieminekļi

Dundagas pagastā atrodas 25 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi (pielikums Nr.2). Gandrīz 2/3 no visiem pieminekļiem ir arheoloģijas pieminekļi, no kuriem apmēram puse atrodas blīvas apbūves teritorijās. Ievērojamākie pagasta kultūras pieminekļi aprakstīti zemāk.

Dundagas viduslaiku pils ir lielākā pils Ziemeļkurzemē, turklāt labi saglabājusies. Rīgas domkapituls to sāka būvēt 13.gs. vidū, 1434.gadā to nopirka Kurzemes bīskaps, bet no 16. līdz 20.gs. tā piederēja muižnieku Maidelu un Ostenzakenu dzimtām. Dundagas pils divas reizes nodegusi un vairākkārt pārbūvēta, pēdējo reizi - pēc nodedzināšanas 1905.gadā. Ar pili saistās daudz teiku, no kurām pazīstamākā ir par Zaļo jumpravu.

Dundagas parka sākums attiecināms uz 17.gs., kad muižas īpašnieki bija fon der Osten - Zakeni. Parka Z daļa bijusi veidota kā regulāru cirptu liepu aleju sistēma, bet D daļa ir veidota pēc brīva plānojuma, ar skatu perspektīvām uz plašām laucēm, lieliem ozoliem, koku grupām un audzēm. Parkā ir daudz ozolu, ošu, liepu un melnalkšņu. Kopējā parka platība ir 21,7 ha. Parkā sastopami 48 sugu koki, vairāki dižozoli. Muižas laikā parks tika saukts par „briežu dārzu”, jo tur saveduši briežus, kurus audzējuši un medījuši. Valsts aizsardzībā Dundagas parks atrodas kopš 1957.gada.

Dundagas luterāņu baznīca pabeigta 1766.gadā, un tās patrons ir Karls fon der Osten-Zakens. Tajā atrodas Jaņa Rozentāla altārglezna „Lieldienu rīts” un 1859.gadā latviešu zemnieka Anša Dinsbergā būvētās ērģeles.

Kubalu skola uzcelta 1842.gadā. Skolu atver jau 1838.gadā blakus esošās Kubalu mājās. Kopš iesākuma līdz 1899.gadam skolā strādā un dzīvo ievērojamais rakstnieks un skolotājs Ernests Dinsbergs. Te mācījies folklorists Krišjānis Barons. Savulaik pirmā Dundagas muižas celtā skola šodien ir senākais līdz mūsdienām saglabājies guļbūves konstrukcijas skolas nams Latvijā.

4.4. Ainavas

Pēc Latvijas ainavzemju un ainavapvidu klasifikācijas (K.Ramans, 1990.) Dundagas pagasta teritorija ietilpst divās ainavzemēs: Austrumkursas un Piejūras. Savukārt ainavzemēs ietilpst divi atšķirīgi ainavapvidi: Dundagas pacēluma āraine ar Slīteres krauju un Slīteres apvidus. Abi apvidi ir atdalīti ar dabīgu robežu - Slīteres Zilo kalnu krauju.

Kopumā pagastā dominē līdzenuma ainavas - smilšaino līdzenumu mežāres. Līdz ar to viens no noteicošajiem ainavu raksturojošiem faktoriem novadā ir augstais mežu īpatsvars.

Samērā lielas teritorijas Dundagaspagastā aizņem mālaino limnoglaciālo un morēnas līdzenumu āraine. Tās ir stipri iekultivētas ainavas.

4.5. Vides kvalitāte un to ietekmējoši faktori

4.5.1. Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāte Dundagas pagastā ir laba. Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi pagastā netiek veikti. Taču, izvērtējot autotransporta intensitāti un stacionāro objektu radīto izmešu apjomus salīdzinājumā ar Latvijas pašvaldībām, kurās gaisa kvalitāte tiek kontrolēta, var secināt, ka novada gaisa piesārņojuma avotu ietekme uz gaisa kvalitāti kopumā ir neliela.

Piesārņojošās vielas atmosfērā nokļūst no divu tipu izmetes avotiem – mobilajiem avotiem, resp., visu veidu transporta, un stacionārajiem – komercsabiedrībās izmantotajām tehnoloģijām.

Pagastā nav komercsabiedrību, kas radītu būtisku gaisa piesārņojumu. Dundagas pagasta teritorijā nav pieejama centralizēta siltuma apgāde. Piesārņojošo vielu emisiju gaisā apjoma lielāko daļu veido emisijas no individuālajām katlu mājām un ražošanas komercsabiedrībām, kur kā kurināmo izmanto malku. Dundagas ciemā katra daudzdzīvokļu māja ir aprīkota ar savu apkures katlu.

Kopumā pagasta stacionāro avotu, ievērojot to nelielo daudzumu, ietekme uz atmosfēras gaisa kvalitāti ir niecīga.

4.5.2. Virszemes ūdeņu kvalitāte

Dundagas pagasta virszemes ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts Ventasupju baseina apgabala apsaimniekošanas plāna izstrādes ietvaros (LVĢMC, 2009.). Informācija par šo vērtējumu, kā arī par ūdens kvalitāti ietekmējošiem faktoriem un 2015.gadā sasniedzamo ūdensobjektu kvalitāti (vides kvalitātes mērķiem) ir apkopota 4.1.tabulā.

4.1.tabula. Ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes novērtējums, to ietekmējošie faktori un vides kvalitātes mērķi

Kods	Ūdens-objekta nosaukums	Ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	Ekoloģiskā kvalitāte, 2009.g.	Kvalitāti ietekmējošie būtiskākie faktori	Riska ūdensobjekts*	2015.gadā sasniedzamā ekoloģiskā kvalitāte
V070	Lonaste	39,36	laba		Nav	laba
V071	Pāce	159,81	laba		Nav	laba
V072	Rākupe	69,71	augsta		Nav	augsta
V079	Irbe-Roja	248,70	laba		Nav	laba
V082	Roja	28,70	vidēja	Punktveida	ir	laba

Kods	Ūdens-objekta nosaukums	Ūdensobjekta platība katrā no tiem (km ²)	Ekoloģis kā kvalitāte, 2009.g.	Kvalitāti ietekmējošie būtiskākie faktori	Riska ūdensobjekts*	2015.gadā sasniedza mē ekoloģiskā kvalitāte
V083	Roja	3,11	laba	piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izklīdētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi	Nav	laba

*Atbilstoši MK noteikumiem Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem", 31.05.2011.

Avots: Ventasupju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns (2009-2015), LVĢMC, 2009.

Raķupes (V072) ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte ir novērtēta kā augsta, Lonastes (V070), Pāces (V071), Irbes-Rojas (V079) un Rojas (V083) ūdensobjektu ekoloģiskā kvalitāte ir novērtēta kā laba, bet Rojas (V082) ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte ir novērtēta kā vidēja.

Dundagas pagastā atrodas neliela daļa (28,7 km², jeb 11,5%) no Rojas upes baseina ūdensobjekta Roja (V082), kas ir praktiski neapdzīvota mežu teritorija. Ūdensobjekts (V082) Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumos Nr. 418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" ir noteikts kā riska ūdensobjekts. Tajā pastāv risks nesasniegt ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli likumā paredzētajā termiņā, t.i. 2015.gadā.

Visiem pagasta virszemes ūdensobjektiem Ventas baseina apgabala plānā ir noteikts vides kvalitātes mērķis - sasniegt labu ekoloģisko kvalitāti. Tā sasniegšanai ir svarīgi nodrošināt esošā stāvokļa nepasliktināšanu, notekūdeņu attīrīšanas ietaišu efektīvas darbības nodrošināšanu un optimālu mēslošanas līdzekļu lietošanu lauksaimniecības zemēs.

Dundagas pagasta ūdensobjektu ķīmiskā kvalitāte ir vērtējama kā laba.

Prioritārajiem lašveidīgo zivju ūdeņiem Dundagas pagastā nav konstatēti kvalitātes robežlielumu pārsniegumi.³

Atbilstoši Ventasupju baseina apgabala plāna 2009.–2015. gadam informācijai pagasta peldūdeņiem nav konstatēti robežlielumu pārsniegumi.

3 Kvalitātes prasības nosaka MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, vērtējums pēc Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāna 2009. – 2015.g.(2009.) materiāliem.

4.5.3. Pazemes ūdeņu kvalitāte

Atbilstoši Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2009. – 2015.g. (LVĢMC) iekļautajam vērtējumam kopumā pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte novadā ir laba.

Centralizētajai ūdensapgādei Dundagas pagastā tiek izmantoti pazemes ūdeņi no Arukilas - Burtnieku horizonta. Tie atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma obligātajām prasībām.⁴ Paaugstinātam dzelzs vai, atsevišķos gadījumos, mangāna, amonjaka un sulfātu saturam irdabiska izcelsme.

Ar centralizētu ūdensapgādi Dundagā ir nodrošināti 80% iedzīvotāju. Dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai Dundagas ciemā īstenots ūdenssaimniecības projekts, kas ietver dzeramā ūdens ieguves un sagatavošanas uzlabošanas tehniskos risinājumus.

Pazemes ūdeņu aizsargāšanai no virszemes piesārņojuma dzeramā ūdensapgādes urbumiem un ūdensgūtnēm ir noteiktas aizsargjoslas.

4.5.4. Atkritumu apsaimniekošana

Dundagas pagasts iekļaujas Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kurā darbojas reģiona sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligons „Janvāri”, Laidzes pagastā, Talsu novadā. Uz to tiek nogādāti Dundagas pagastā saražotie cietie sadzīves atkritumi.

Atkritumu savākšanu un transportēšanu Dundagas pagasta teritorijā veic SIA „ECO Baltia Vide”.

Lai iedzīvotājiem būtu ērtāk norēķināties vienuviet par visiem komunāliem pakalpojumiem, ir noslēgta vienošanās ar SIA „Ziemeļkurzeme” par atkritumu apsaimniekošanas maksas iekasēšanu no iedzīvotājiem.

Dalītā atkritumu vākšana tiek organizēta Dundagas ciemā 2 vietās, Kaļķos, Vīdalē un Pācē – katrā pa vienai vietai.

Bijusī sadzīves atkritumu izgāztuve Mačasir slēgta 2001. gadā un rekultivēta.

Vidējo atkritumu daudzumu mēnesī Dundagas pagastā raksturo 4.2.tabula.

⁴Nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība”(29.04.2003.).

4.2.tabula. Vidējais atkritumu daudzums konteineros mēnesī Dundagas novada pagastos

Vidējais atkritumu daudzums mēnesī 2012. gadā, m ³	Vidēji uz 1 iedzīvotāju mēnesī 2012.gadā, m ³	Vidējais atkritumu daudzums mēnesī 2013.gadā, m ³	Vidēji uz 1 iedzīvotāju mēnesī 2013.gadā, m ³
267	0,0747	276	0,0773

Avots: Eco Baltia VIDE

Organizēti savākto atkritumu apjoms gadu griezumā palielinās, pateicoties aktīvai Dundagas novada pašvaldība policijas darbībai.

4.5.5. Notekūdeņu attīrīšana un paliekošais piesārņojums

Centralizētus kanalizācijas pakalpojumus Dundagas pagastā var saņemt tikai Dundagā. Dundagas ciema notekūdeņi tiek attīrīti notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas iekārtās ar izplūdi Pāces upē, kuras apsaimnieko SIA „Ziemeļkurzeme”, par ko ir saņemta atļauja Nr. VE12IB0039 B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai.

Centralizētas kanalizācijas pakalpojumus Dundagā izmanto 70% iedzīvotāju. Saskaņā ar SIA „Ziemeļkurzeme” datiem 2011.gadā Dundagā attīrīti 54071 m³ notekūdeņu. 2011.gadā Dundagas ciemā, īstenojot ES Kohēzijas fonda līdzfinansētu projektu „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Dundagā”, rekonstruēti 0,287 km kanalizācijas tīklu vadi un izbūvētas jaunas kanalizācijas trases 1,317 km garumā. Kopējais kanalizācijas tīklu garums Dundagā ir 9,6 km. Projekta ietvaros daļēji ir modernizētas Dundagas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, rekonstruējot dūņu savākšanas laukus.

Decentralizētās kanalizācijas ūdeņi tiek novadīti vietējās bioloģiskajās attīrīšanas ierīcēs, nosēdakās ar iesūcināšanas laukiem vai izsmeļamajās bedrēs.

Galvenās vielas, kuras tiek novadītas apkārtējā vidē, ir sadzīves notekūdeņu paliekošais piesārņojums: suspendētās vielas, slāpekļa un fosfora savienojumi. Attīrītajos notekūdeņos paliekošo piesārņojošo vielu daudzumi Dundagas pagastā ir apkopoti 4.3.tabulā.

4.3.tabula. Paliekošais piesārņojums Dundagas pagastanotekūdeņos, t/gadā.

Gads	Suspendētās vielas	Biķīmiskais skābekļa patēriņš	Ķīmiskais skābekļa patēriņš	Kopējais fosfors	Kopējais slāpeklis
2012	1,783	1,239	11,624	0,053	0,418
2011	0,89	0,04	0,3	0,03	0,36

Avots: Valsts statistiskās pārskats „2-Ūdens”

Valsts statistiskā pārskata „2-Ūdens” informācija liecina, ka no Dundagas pagasta teritorijas virszemes ūdeņos netiek novadītas prioritārās un bīstamās vielas.⁵

Ventspils RVP, izvērtējot Dundagas ciema NAI ietekmi uz Pāces upes ūdens kvalitāti atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai ietvaros, secina, ka ir novērojama attīrīšanas iekārtu ietekme uz Pāces upes ūdeņu kvalitāti. Lai nodrošinātu pieņemamo ūdeņu atbilstību tiem noteiktajām kvalitātes prasībām un Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā izvirzīto mērķu sasniegšanu, operatoram jāveic nepārtrauktu NAI uzraudzību, regulāri jātīra NAI, kā arī jānodrošina attīrīšanas iekārtu ekspluatāciju atbilstoši ekspluatācijas noteikumu prasībām.⁶

4.5.6. Potenciāli piesārņotas vietas

Potenciāli piesārņotas vietas ir augsne, zemes dzīles, ūdens, dūņas, kā arī ēkas, ražotnes vai citi objekti, kuri, pēc nepārbaudītas informācijas, satur vai var saturēt piesārņojošas vielas. Potenciāli piesārņotās vietas ir izveidojušās cilvēka darbības rezultātā - ražojot, uzglabājot indīgas vielas, veidojot izgāztuves.

Saskaņā ar likumu „Par piesārņojumu” (15.03.2001.) noteikto, LVGMC apkopo ziņas par piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām valstī Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas sistēmā. Potenciāli piesārņoto vietu reģistrā ir iekļauti objekti, kuros saimnieciskā darbība ir bijusi saistīta ar iespējamu vides piesārņojumu, taču vietas izpēte parasti nav veikta un līdz ar to nav precīzas informācijas par piesārņojuma klātbūtni, tā veidu, apjomu un izplatību. Izplatītāko iespējamo piesārņojošo vielu grupu veido naftas produkti, sadzīves ķīmijas produkti un pesticīdi vai sadalīšanās blakus produkti un citas ķīmiskas vielas.

Apzinot situāciju par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām Dundagas pagastā, tika konstatēts, kadatu bāzē par daudzām vietām ir dota nepilnīga un neprecīza informācija, tai skaitā dotas neprecīzas to koordinātes.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.483 „Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība” 2. punktu piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanu un sākotnējo novērtēšanu savā administratīvajā teritorijā organizē un veic pašvaldība sadarbībā ar Valsts vides dienesta attiecīgo reģionālo vides pārvaldi.

⁵ Noteiktas 12.03.2002. MK noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 1.pielikumā.

⁶ Atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. VE12IB0039, 24.08.2012.

Pašvaldības speciālisti kopā ar Reģionālās vides pārvaldes speciālistiem apsekoja Dundagaspagastā esošās potenciāli piesārņotās vietas, kuru statuss un atrašanās vietas tika saskaņots ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centru. Teritorijas plānojuma grozījumos ir precizētas četru potenciāli piesārņoto teritoriju atrašanās vietas, deviņām vietām nomainīta kategorija uz „3 – Vieta nav potenciāli piesārņota”(skat. 4.4.tabulu).

4.4.tabula. Potenciāli piesārņotās vietas un vietas, kuras nav potenciāli piesārņotas Dundagas pagastā.

N. p.k.	Reģistra numurs	Vietas nosaukums	Apraksts	Zemes vienības kadastra apzīmējums
Nav veiktas izmaiņas				
1.	88508/3075	Sadzīves atkritumu izgāztuve Mačas	Sadzīves atkritumu izgāztuve slēgta 2001. g.	88500200450
Precizētas koordinātes				
2.	88508/3088	SIA „Dundaga” degvielas bāze	Degvielas bāze, nedarbojas	88500210108
3.	88508/3086	Degvielas noliktava Vīdalē	Degvielas noliktava, nedarbojas	88500050069
4.	88508/3085	DUS Nevejas darbnīcās	DUS un mehāniskās darbnīcās līdz 1994.g.	88500080081
5.	88508/3081	Minerālmēslu noliktava „Jaunsnīķeri”	Pesticīdu noliktavu šobrīd neizmanto	88500210023
Mainīta kategorija uz „3 – Vieta nav potenciāli piesārņota”				
6.	88508/3087	Degvielas glabātuve „Avotkalni”	Degvielas glabātuve, nedarbojas	88500170034
7.	88508/3084	Minerālmēslu noliktava "Andžaki"	Noliktavu neizmanto	88500040026
8.	88508/3083	Minerālmēslu noliktava „Kaltuves”	Minerālmēslu noliktavu neizmanto	88500210001 (88500210119)
9.	88508/3082	Minerālmēslu noliktava „Valdnieki”	Pesticīdu noliktavu neizmanto	88500210030
10.	88508/3080	Pesticīdu noliktava „Priediņi”	Nelikvidētie pesticīdi pārvesti uz Gardeni 1998.g.	88500170116
11.	88508/3079	Pesticīdu noliktava „Indriķi”	Nelikvidētie pesticīdi uz Gardeni izvesti 1998.g.	88500050036

12.	88508/3078	Pesticīdu noliktava „Dreķnieki”	Nelikvīdie pesticīdi izvesti uz Gardeni 1998.g.	88500080015
13.	88508/3077	Pesticīdu noliktava „Gaidas”	Nelikvīdie pesticīdi izvesti uz Gardeni 1998.g.	88500250013
14.	88508/3076	Pesticīdu noliktava „Līdumiņi”	Nelikvīdie pesticīdi izvesti uz Gardeni 1998.g.	88500080003

4.5.7. Tūrisms

Pagasta ģeogrāfiskais stāvoklis ir izdevīgs tūrisma attīstībai: daba ir nepiesārņota, ir saglabājušās daudzas Eiropā retas dzīvnieku un putnu sugas, bagāts kultūrvēsturiskais mantojums. Būtiska nozīme rekreācijas vajadzību nodrošināšanai ir virszemes ūdeņiem, jotie kalpo kā amatieru zvejas un ūdensputnu medību objekti. Nozīmīga ir Slīteres nacionālā parka teritorija, kā arī pagasta teritorijā esošie objekti: Liepniekvalka alas, Rīgzemju ozoli, Puiškalns, Mazirbes baznīca, Kubalu skola – muzejs, Valpenes piramidālais akmenskrāvums, Zilo kalnu krauja, Dundagas pils, “Krokodils”, Šlīteres bāka.

Dundagas pagastā tūrismam ir sezonāls raksturs. Intensitātes maksimums tiek sasniegts jūlijā un augustā. Ap Dundagu atrodas 7 nakšņošanas vietas, pie Zilo kalnu kraujas 2 nakšņošanas vietas. Ēdināšanas pakalpojumu serviss nav pieejams plašā izvēlē, Dundagā to piedāvā 3 vietas.

Populārākais pagasta apskates objekts ir Dundagas pils, kurā ir izvietots arī TIC. Pārējās populārākās apskates vietas ir saistītas ar Slīteres Nacionālo parku (Šlīteres bāka, dabas takas).

Diemžēl ne visos objektos tiek veikta precīza tūristu uzskaitē, ir arī tādi objekti, kuru apmeklētība nav zināma, līdz ar to kopumā dati par tūristu skaitu novadā ir fragmentāri, vai tikai raksturo populārākos objektus (Dundagas pils, Kubalu skola, Šlīteres bāka). Pēc šajos objektos apkopotās informācijas redzams, ka vidēji 85% no to apmeklētājiem ir tūristi no Latvijas.

Dundagas novada TIC apkopotie dati liecina, ka Dundagas pilī pēdējo gadu laikā ir vērojams tūristu skaita pieaugums. Tā 2010.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pils apmeklētāju skaits pieaudzis par 37%, kas varētu būt izskaidrojams ar ieguldīto darbu tūrisma popularizēšanā un lielajiem pasākumiem, kas tika organizēti novadā (Dundagas pils diena, Slīteres ceļotāju diena).

4.5.8. Transporta infrastruktūra

Dundagas pagasts atrodas tālu no valsts nozīmīgajiem transporta koridoriem. Pagastateritoriju šķērso valsts reģionālie autoceļi P77 Ventspils-Dundaga un P125 Talsi-Dundaga-Mazirbe, kā arī 11 vietējie valsts autoceļi. Viens no svarīgākajiem pagasta ceļiem ir autoceļš P125 Talsi-Dundaga-Mazirbe, kas stiepjascauri visai pagasta teritorijai.

Pagasta teritorijā atrodas savulaik izveidotais lauksaimniecības aviācijas lidlauks, kas šobrīdnetiek izmantots.

Pašvaldības autoceļu uzturēšanu nodrošina Dundagas novada iestāde „Saimnieciskais dienests”.

4.5.9. Pāces dzirnavu HES

Pāces dzirnavu HES atrodas uz Pāces upes 9 km no Pāces ietekas Lonastē. Mākslīgs uzpludinājums - Pāces dzirnavezers - izveidots 19.gs.vidū. Tā platība 8,5 ha, vidējais dziļums 1,2m. Atbilstoši MK 12.03.2002. noteikumiem Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Pāces dzirnavezers –ūdenskrātuve neietilpst prioritāro ūdeņu statusā. Pāces upei priortāro ūdeņu statuss –lašveidīgo ūdeņu statuss- noteikts no Pāces līdz grīvai, tātad lejpus Pāces dzirnavu HES ūdenskrātuves.

Pāces HES dzirnavezers atbilst eitrofo ezeru tipam ar stipri izteiktu carteci, aizaugums sasniedz 65%. Pāces dzirnavezera- ūdenskrātuvi izmanto ūdens uzkrāšanai HES darbības nodrošināšanai un rekreācijai. Apkārtējie iedzīvotāji izmanto Pāces dzirnavezera makšķerēšanai.

Pāces dzirnavu HES ēka uzbūvēta 2001.gada novembrī netālu no agrākajām Pāces ūdensdzirnavām. Pāces dzirnavu HES darbība īsā laikā kopš tās atjaunošanas bija radījusi nopietnas problēmas Pāces upei, kā arī dabas liegumam „Pāces pļavas”, kas atrodas 0,5km attālumā lejpus Pāces dzirnavu HES. Galvenais iemesls bija tas, ka HES darbojās uzkrāšanas režīmā un bija pārāk maza sanitārā caurtece, kas radīja nopietnas problēmas upes ekosistēmai.

2012. gadā ir izstrādāti Pāces dzirnavu HES ūdenskrātuves ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi un SIA „Pāces dzirnavas” no Ventspils RVP ir saņēmusi Ūdens resursu lietošanas atļauju Nr. VE 12 DU 0015, kurā sniegti nosacījumi ūdens resursu izmantošanai un minēto ekspluatācijas noteikumu ievērošanai Pāces dzirnavu HES darbībā.

Pieļaujamās ūdens svārstības ūdenskrātuvē normālas darbības apstākļos ir noteiktas 0,3m diapazonā, kas neietekmē – praktiski neizmaina gruntsūdens līmeņus piegulošajās

platībās. Atļaujā iekļauti nosacījumi ekoloģiskā caurplūduma nodrošināšanai, kā arī prasības zivju nārsta periodā un zivju aizsardzības ierīcēm.

Apkārt ūdenskrātuvei noteikta 50 m plata aizsargjosla un 4m plata tauvas josla.

5. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Teritorijas plānojumagrozījumi un tā nosacījumi ir saistoši gan sabiedrībai kopumā, gan uzņēmējiem, kas veic vai plāno veikt saimniecisko darbību Dundagas pagastā. Teritorijas plānojuma esamība nodrošina ilgtspējīgu teritorijas attīstību un pieejamo resursu saprātīgu izmantošanu, ņemot vērā visu ieinteresēto pušu un normatīvo aktu prasības, kuras nav iespējams nodrošināt bez teritorijas plānojuma grozījumiem.

Teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes procesā tika apkopota un apzināta pieejamā informācija un dažāda līmeņa nozaru politikas dokumenti, kas var ietekmēt pagasta teritorijas attīstību, kā arī izstrādāti teritorijas plānojumagrozījumu risinājumi. Apkopojot šo informāciju vienotā dokumentā, veidojas priekšstats par teritorijas izmantošanas perspektīvu un iespējamām vides problēmām. Būtiskākā teritorijas plānojuma sastāvdaļa ir teritorijas funkcionālās zonas, kas nosaka katras konkrētās teritorijas atšķirīgās funkcijas un pazīmes, kā arī nosaka atļautos izmantošanas veidus, ievērtējot vides un sociāli – ekonomiskos apsvērumus.

Teritorijas plānojuma grozījumos ir noteiktas teritorijas ar ierobežotu saimniecisko darbību, tai skaitā arī vides un dabas resursu aizsargjoslas, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un citas teritorijas.

Teritorijas plānojuma grozījumi iedzīvotājiem un uzņēmējiem atvieglo iespējas veikt saimniecisko darbību atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, kas arī bija viens no iemesliem grozījumu izstrādāšanai.

Neizstrādājot teritorijas plānojuma grozījumus, pastāv iespēja, ka iedzīvotāji Dundagas pagasta teritorijā varētu realizēt darbības, kas būtu pretrunā ar konkrētu teritoriju izmantošanas mērķiem, kā arī ar vides aizsardzības, aizsargjoslu un citām normatīvo aktu prasībām. Plānošanas dokumenta grozījumu īstenošana sekmēspagasta teritorijas saimnieciskās dzīves, jo īpaši būvniecības procesu sakārtošanu, savukārt plānošanas dokumenta grozījumu nerealizēšana veicinātu haotisku attīstību.

Ja plānošanas dokumenta grozījumi netiek īstenoti, vislielākā negatīvā ietekme iespējama uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī pagasta iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumi pēc to apstiprināšanas nodrošinās teritorijas mērķtiecīgi plānotu attīstību ilgtermiņā.

6. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Teritorijas plānojums ir plānošanas dokuments, kurā ir noteiktas pašvaldības teritorijas attīstības iespējas, virzieni un aprobežojumi, grafiski attēloti pašvaldības teritorijas atļautie izmantošanas veidi, kā arī detalizētas augstāka līmeņa teritorijas plānojumos noteiktās prasības, teritorijas un objekti. No teritorijas plānojuma izstrādes kvalitātes lielā mērā ir atkarīga dabas vides un iedzīvotāju dzīves vides kvalitāte. Būtiskākās vides problēmas ir saistītas ar dažāda veida apbūves teritoriju un saimnieciskās darbības attīstību, kā rezultātā var būt pasliktināties virszemes ūdens, kvalitāte, iespējamās zemes apauguma izmaiņas, ainavu fragmentācija un traucējumi dzīvnieku pārvietošanās un barošanās koridoriem.

Dundagas pagastā ir astoņas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir iekļautas ES nozīmes īpašs aizsargājamo teritoriju tīklā NATURA 2000, tās aizņem 7717 ha, jeb 13,85% no pagasta kopējās zemes platības. Kā problēmu var minēt to, ka ne visām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām ir izstrādāti dabas aizsardzības plāni.

Dundagas pagasta teritorijā nav konstatēti lieli piesārņojuma avoti (piemēram, gruntsūdens un augsnes piesārņojums), neatrodas nevienpiesārņota vieta, bet atrodas piecas potenciāli piesārņotas vietas, kas rada piesārņojuma draudus virszemes ūdeņiem un gruntsūdeņiem.

Dundagas pagastā ir viens riska ūdensobjekts – Roja (V082), kuram ir risks 2015. gadā nesniegt vides kvalitātes mērķi „laba ekoloģiskā kvalitāte”. Būtiskākie riska cēloņi ir punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izkliedētais piesārņojums no lauksaimniecības un hidromorfoloģiskie pārveidojumi. Tomēr Dundagas pagastā ietilpst tikai neliela daļa (28,7 km², jeb 11,5%) no Rojas upes baseina ūdensobjekta Roja (V082), un tā praktiski ir neapdzīvota mežu teritorija.

Punktveida piesārņojuma samazināšanā nozīmīga loma ir notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas iekārtu efektivitātei. Novadā centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija pieejama tikai Dundagas ciemā. Notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmas, tai skaitā attīrīšanas iekārtu nepilnības, nolietojums un neatbilstība mūsdienu tehnoloģiskajām iespējām, kā arī to trūkums vai neatbilstoša individuālo sistēmu apsaimniekošana var novest pie virszemes ūdensobjektu eutrofikācijas un radīt draudus pazemes ūdens kvalitātei.

Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 17,4% no pagasta kopplatības. Lauksaimnieciski izmantojamās zemes kvalitāte Dundagas pagastā ir zema, mazpiemērota intensīvai un efektīvai lauksaimnieciskai ražošanai. Pagasta teritorijā nav

valsts nozīmes lauksaimniecības zemes. Neuzturot kārtībā novadgrāvjus, liela daļa no meliorētajām zemēm ir sliktā stāvoklī. Savukārt daudzas no zemēm netiek izmantotas un pamazām sāk aizaugt ar krūmiem un kokiem. Lielākās vienlaidus lauksaimniecības zemju platības atrodas Dundagas pagasta centrālajā daļā. Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskajām nozarēm, kas ietekmē ūdens kvalitāti, radot izkliedēto piesārņojumu, kas var kļūt par šķērsli ūdens kvalitātes uzlabošanai.

Vides problēmas ir saistītas ar dažāda veida apbūves teritoriju un saimnieciskās darbības attīstību. Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem var pieaugt novadītā piesārņojuma daudzums gaisā un ūdenī, palielināties trokšņa piesārņojums.

Smilts - grants atradne "Jaunkalni", kuru paredzēts paplašināt, robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kuras iekļautas īpaši aizsargājamo teritoriju tīklā Natura 2000 – dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” un Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu. Derīgo izrakteņu ieguves vietās var mainīties vides stāvoklis, samazināties derīgo izrakteņu apjomi.

Vēja parku/vēja elektrostaciju attīstība var izraisīt trokšņa piesārņojumu, izmainīt ainavu, ietekmēt putnus un pazemes ūdens režīma izmaiņas rezultātā tuvumā esošos biotopus.

Tūrisma nozarei attīstoties bez attiecīgas infrastruktūras var pasliktināties vides stāvoklis - var pieaugt atkritumu daudzumi, ūdens piesārņojums.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1. Tiešās ietekmes

Tiešās ietekmes ir izmaiņas vidē, kuras paredzētās darbības realizācijas rezultātā nepastarpināti iedarbojas uz vidi (piemēram – piesārņojums, emisijas novadot vidē, mežu izciršana, zemju apbūve).

Teritorijas plānojuma grozījumos ir noteiktas funkcionālās zonas - teritorijas ar atšķirīgām prasībām to izmantošanai un apbūvei.

Apdzīvojuma struktūra. Esošajā teritorijas plānojumā Dundagas pagasta teritorija ir sadalīta teritoriālajos ciemos, par pamatu ņemot vērā īpašumu iedalījumu ciemos uz 1939. gadu. Līdz ar to visa pagastateritorija ir iedalīta 38 ciemos, kam ir precīzi noteiktas robežas un piesaistītas apdzīvotās mājas.

Teritorijas plānojuma grozījumi paredz veidot pēc iespējas kompaktas apbūves teritorijas. Blīvo apbūvi un ekonomiskās aktivitātes, galvenokārt, ir paredzēts koncentrēt ciemuteritorijās un to tiešā tuvumā, lai maksimāli tiktu saglabātas gan dabas teritorijas, gan meži, gan vērtīgās lauksaimniecības zemes, kā arī racionāli tiktu izmantots esošais ceļu tīkls un inženiertehniskais nodrošinājums.

Blīvi apdzīvotajās teritorijās dzīvo 66% no visiem pagasta iedzīvotājiem. Saskaņā ar „Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu” (18.12.2008.) un ņemot vērā Kurzemes plānošanas reģiona telpiskā (teritorijas) plānojuma III daļas „Teritorijasplānojuma vadlīnijas” noteikto, ar teritorijas plānojuma grozījumiem 5 apdzīvotām vietām (Dundaga, Kaļķi, Neveja, Pāce, Vīdale), kas noteiktas kā blīvās apbūves teritorijas, ir noteiktsciema statuss.

Nozīmīgākā apdzīvotā vieta Dundagas pagastā ir Dundagas ciems, kurā dzīvo 47% no visiempagasta iedzīvotājiem. Ar teritorijas plānojuma grozījumiem ir paredzēts blīvās apbūvesteritorijas Dundagu un Jaundundagu veidot kā vienu ciemu. Teritorijas plānojuma grozījumos ir pārskatītas un precizētas (samazinātas) blīvo apbūves teritoriju Dundagas Kaļķu, Nevejas, Pāces un Vīdales ciemu robežas.

Plānotās apdzīvojuma struktūras ietekmi uz vidi var vērtēt kā pozitīvu, jo tādējādi maksimāli tiek saglabātas gan dabas teritorijas, gan meži, gan lauksaimniecības zemes, kā arī racionāli tiek izmantots esošais ceļu tīkls un inženiertehniskais nodrošinājums.

Funkcionālās zonas. Dundagas pagastateritorijas plānojuma gozījumos ir noteiktas 10 funkcionālās zonas (esošajā teritorijas plānojumā 8 funkcionālās zonas) - teritorijas ar

atšķirīgām prasībām to izmantošanai un apbūvei. Atsevišķām zonām ir noteikts arī sīkāks iedalījums, ko apzīmē, pievienojot funkcionālās zonas apzīmējuma burtuindeksam ciparu un nosakot apbūves noteikumus konkrētās teritorijas atļauto izmantošanu, aprobežojumus un citas prasības, nosakot to izmantošanas mērķus un nosacījumus. Nosakot funkcionālās zonas, ir ņemts vērā teritorijas iedalījums ciemos (Dundaga, Vīdale, Kaļķi, Neveja, Pāce) un lauku teritorijā.

Cienu teritorijās noteiktas sekojošas funkcionālās zonas:

- savrupmāju apbūves teritorijas (DzS) un
- mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM).

Cienu un lauku teritorijās noteiktas sekojošas funkcionālās zonas:

- publiskās apbūves teritorija (P),
- rūpnieciskās apbūves teritorija (R),
- transporta infrastruktūras teritorija (TR),
- tehniskās apbūves teritorija (TA),
- dabas un apstādījumu teritorija (DA),
- mežu teritorija (M),
- lauksaimniecības teritorija (L) un
- ūdeņu teritorija (Ū).

Lai parādītu un nodalītu dažādu teritoriju atšķirīgās funkcijas un pazīmes, funkcionālās zonas ir attēlotas teritorijas plānojuma grafiskās daļas kartēs, savukārt konkrētas prasības funkcionālo zonu izmantošanai ir noteiktas apbūves noteikumos.

Pagasta lielāko daļu veido teritorijas, kas tiek izmantotas mežsaimniecības un lauksaimniecības mērķiem. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem 27% no pagasta teritorijas. Meži – 72%. Plānojumā ir noteikts, ka teritoriju var izmantot, saskaņā ar plānojumā noteikto zemes izmantošanas mērķi un likumdošanā noteiktiem aprobežojumiem. Tā kā esošajā teritorijas plānojumā mežu un lauksaimniecības teritorijās kā atļautā izmantošana nav dota derīgo izraksteņu ieguve, tas rada problēmas šo resursu iegūšanai.

Savrupmāju apbūves teritorijas (DzS) un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM) ir iekļautas tikai cienu teritorijās. Teritorijas plānojums paredz, kā jānodrošina būvju pieslēgums centralizētai ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmai, kam būs pozitīva ietekme uz cilvēku veselību, samazināsies virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks.

Publiskās apbūves teritorijas (P) ir noteiktas ciemos un lauku teritorijās, lai nodrošinātu komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ir noteiktas ciemos un lauku teritorijā, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.

Galvenā izmantošana: vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, inženiertehniskā infrastruktūra, transporta apkalpojošā infrastruktūra, energoapgādes uzņēmumu apbūve, ūdenssaimnieciska izmantošana, derīgo izrakteņu ieguve.

Rūpniecības attīstība atkarībā no uzņēmējdarbības veida var radīt jaunu piesārņojuma slodzi, piemēram, var palielināties ūdens un gaisapiesārņojums, troksnis, kas var negatīvi ietekmēt pieguļošajās teritorijās esošās dzīvojamās teritorijas. Iespējamo ietekmi uz vidi kopumā var vērtēt kā neitrālu vai nebūtiski negatīvu, jo netiek plānoti ražošanas objekti ar būtisku ietekmi uz vidi.

Negatīvu ietekmi uz vidi var atstāt derīgo izrakteņu ieguve un vēja elektrostaciju/vēja parku izveide.

Transporta infrastruktūras teritorija (TR). Teritorijas plānojuma grozījumi paredz saglabāt esošo ceļu un ielu tīklu, kas nodrošina piekļūšanu zemes vienībām pagasta lauku teritorijā un ciemos. Veidojot jaunas zemes vienības, jānodrošina to sasniedzamība, veidojot jaunu ceļu un ielu tīklu ar pieslēguma iespējām valsts vai pašvaldības ceļiem/ielām.

Tehniskās apbūves teritorijas (TA) ir noteiktas ciemos un lauku teritorijā, lai nodrošinātu inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, uzturēšanai, funkcionēšanai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju un transporta infrastruktūru.

Galvenā izmantošana: atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, inženiertehniskā infrastruktūra, transporta lineārā infrastruktūra.

Komunālās saimniecības darbība pagastā, galvenokārt, saistīta ar trim pamatvirzieniem – ūdens apgādi, kanalizācijas saimniecību un siltumapgādi. Teritorijas plānojuma grozījumi nosaka, ka ciemos ir jāturpinā komunalās saimniecības attīstību un jāpalielina pieslēgumu skaits esošajiem centralizētajiem tīkliem. Viena no prioritātēm pagastā ir ūdenssaimniecības sakārtošana tajās vietās, kur šis jautājums līdz galam vēl nav atrisināts vai būtu uzlabojams. Ir nepieciešams turpināt sakārtot gan ūdens apgādes tīklus un ūdens ņemšanas vietas, gan notekūdeņu sistēmu un lietotus ūdenskanalizāciju.

Uzsākot kādas jaunas teritorijas attīstību, ir jāparedz viss nepieciešamais inženiertīklu nodrošinājums. Teritorijas plānojuma grozījumi blīvu apbūvi paredz veidot ciemos, līdz ar to uzsākot būvniecību ciemu teritorijās ir nepieciešams paredzēt pieslēgšanos jau esošajiem ciema inženiertehniskās apgādes tīkliem, vai arī plānot citus risinājuma veidus. Ūdenssaimniecības kvalitātes uzlabošana un pakalpojumu pieejamības paplašināšana, sekmēs ūdens resursu un energoresursu racionālu izmantošanu, virszemes un pazemes ūdens resursu kvalitātes saglabāšanos/uzlabošanu, kā arī tai būs pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.

Lai nodrošinātu pietiekošu elektroapgādi jaunajām apbūves teritorijām, nepieciešamības gadījumā ciemos būs nepieciešams izbūvēt jaunas 20 kV kabeļu līnijas, transformatora punktus, kā arī zemsprieguma kabeļu līnijas, nomainot vecās gaisvadu līnijas.

Dundagas pagasta teritoriju šķērso 110 kV līnijas. Dundagā, Pāces ielā 17B atrodas pārvades tīkla apakšstacija „Dundaga”. Elektropārvades tīklu savienojuma projekta „Kurzemes loks” 1.posma „Grobiņa-Ventspils-Dundaga” un 2.posma „Dundaga-Talsi-Kandava-Tume” ietvaros paredzēts rekonstruēt esošās 110kV elektropārvades līnijas, pastiprinot tās ar 330kV līniju, t.i. pa esošās 110kV elektropārvades līnijas trasi uz vieniem (kopējiem), augstākiem balstiem izvietot 110kV un 330kV līnijas.

Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) ir noteiktas ciemos un lauku teritorijā, lai nodrošinātu rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgofunkciju saistītās ēkas un inženierbūves.

Galvenā izmantošana: ūdens telpas publiskā izmantošana, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa bez labiekārtojuma. Teritorijas plānojuma grozījumi nosaka, ka dabas un apstādījumu teritorija izmantojama, ievērojot parku un mežaparku apsaimniekošanas pamatprincipus.

TIAN prasību ievērošanai dabas teritoriju izmantošanā būs pozitīva ietekme uz vidi.

Mežu teritorijas (M) ir noteiktas ciemos un lauku teritorijā, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno - saimniecisko, ekoloģisko un sociālo - funkciju īstenošanai.

Galvenā izmantošana: mežsaimnieciska izmantošana, mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, labiekārtota publiskā ārtelpa, publiskā ārtelpa (bez labiekārtojuma). Papildizmantošana: viensētu apbūve, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve, derīgo izrakteņu ieguve, ūdenssaimnieciska izmantošana. Teritorijas plānojuma grozījumi nosaka, ka mežu teritorijā, kurā paredzēts veidot apbūvi, veicams biotopu izvērtējums. Būvniecība veicama atbilstoši biotopu izvērtējumam. Mežu teritoriju platību atmežo, ja tas nepieciešams būvniecībai, derīgo izrakteņu ieguvei, lauksaimniecībā izmantojamās zemes

ierīkošanai un īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanai. Mežs ir svarīgs novada dabas resurss, tāpēc pagasta ražošanas uzņēmumu attīstība ir vērsta uz mežsaimniecības un kokapstrādes attīstību. Mežateritoriju attīstībai atkarībā no izmantošanas veida var būt gan pozitīva, gan negatīva ietekme uz vidi (skat. 7.2. tabulu).

Lauksaimniecības teritorija (L) ir funkcionālā zona lauku teritorijā un ciemos, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Ar teritorijas plānojuma grozījumiem tiek maksimāli saglabātas lauksaimniecības teritorijas, paredzot tajās arī daudzveidīgu darbību – pamatfunkcijas nodrošināšanai nepieciešamos ražošanas objektus, tai skaitā lauksaimniecības un lopkopības produkcijas pārstrādes uzņēmumus, kokapstrādes uzņēmumus, sabiedriskās un komerciestādes, kā arī viensētas.

Daļa no lauksaimniecības zemēm netiek apstrādātas un pilnībā apsaimniekotas, tās aizaug ar krūmiem un kokiem. Teritorijas plānojumā ir paredzēts, ka neizmantojamās lauksaimniecības zemes iespējams apmežot, kā papildizmantošana noteikta arī derīgo izrakteņu ieguve un vēja elektrostaciju/vēja parku izveide, kas var atstāt negatīvu ietekmi uz vidi.

Mežus lauksaimniecības teritorijā atļauts ieaudzēt mazvērtīgās, lauksaimniecībā neizmantojamās zemēs saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību.

Lauksaimniecības teritorijā zemes īpašniekiem jāveic meliorācijas sistēmu, t.sk. novadgrāvju renovācija, rekonstrukcija, uzturēšana un ekspluatācija.

Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskajām nozarēm, kas var negatīvi ietekmēt ūdens kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, arī augsni.

Ūdeņu teritorija (Ū) ir funkcionālā zona ciemos un lauku teritorijā, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu saimnieciskajai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai. Teritorijas plānojuma grozījumi nosaka, ka arī ūdeņu teritorijā ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un mikroliegumi. Teritorijas plānojumā grozījumos ir attēlotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi un dabas pieminekļi, kas arī nākotnē būs nozīmīgs pievelkošais faktors undzīves kvalitātes rādītājs, tai pat laikā netieši veicinot ar tūrismu saistītas uzņēmējdarbības attīstību. Taču katrai no šīm teritorijai ir savi specifiski nosacījumi, tādēļ atkarībā no ekoloģiskajiem apstākļiem,

vides aizsardzības prasībām un teritorijas apsaimniekošanas noteikumiem, katrā konkrētā gadījumā atļautā izmantošana tajā veicama saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošanu reglamentē gan vispārējie, gan individuālie aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāni.

Nosakot pagasta teritorijas funkcionālo zonējumu, ņemtas vērā teritorijas dabas vērtības. Īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. Tomēr smilts - grants atradne "Jaunkalni", kuru teritorijas plānojuma grozījumi paredz paplašināt, robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām – dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” un Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu (vairāk skat. zemāk).

Teritorijas plānojuma grozījumi nosaka, ka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izmantošana atļauta tikai atbilstoši vispārējiem un individuāliem aizsargājamās teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumiem, kā arī dabas aizsardzības plāniem. Tādējādi ietekme būs nebūtiska.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas. Zemju īpašniekiem ir interese par jaunu atradņu izmantošanu, jo derīgie izrakteņi ir nepieciešami celtniecībā, ceļu būvē un kapu apsaimniekošanā. Ar teritorijas plānojuma grozījumiem tiek paredzēts, ka derīgo izrakteņu ieguve pagasta teritorijā ir atļauta funkcionālajās zonās Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R2), Mežu teritorijā (M), Lauksaimniecības teritorijā (L) un Ūdeņu teritorijā (Ū). Derīgo izrakteņu ieguve veicama saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu.

Derīgo izrakteņu ieguve ietekmē vidi: gan hidroloģisko režīmu, gan ainavas, gan tiek zaudētas dabas vērtības. Tāpēc to tiešo ietekmi uz vidi vērtē katras atradnes ieguves projekta laikā atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Teritorijas plānojumā netiek noteiktas jaunas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, bet ir iekļauta esošās smilts un smilts - grants atradnes „Jaunkalni” (4,9 ha) paplašināšana par 6,3 ha. Tā robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām - dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” un Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu. Šai paplašināšanai 2009.gadā jau ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums, kurā iespējamo ietekmi ir novērtējuši vairāki eksperti. Bez mugurkaulnieku eksperts ir atzinis, ka ietekme nebūs būtiska, ja tiks izveidota buferjosla un ievēroti daži citi nosacījumi; ornitofaunas eksperts atzinis, ka paredzamie karjera paplašināšanas darbi neizsauks hidroloģiskā režīma izmaiņas un līdz ar tām mežaudzes degradāciju un ka ietekme uz ornitofaunu pieguļošajā Slīteres nacionālā parka teritorijā būs nebūtiska. Sugu un biotopu eksperts norāda, ka ietekmes uz sugu un biotopiem samazināšanai jāveic virkne pasākumu, kā ceļa seguma

nostiprināšana un dažādu aizsargstādījumu ierīkošana. Tiek prognozēts, ka gaisu piesārņojošo vielu un trokšņa robežvērtības netiks pārsniegtas.

VPVB 2009. gada 5.martā ir izdevis Atzinumu Nr.1 par SIA „Talce” smilts un smilts – grants materiāla atradnes „Jaunkalni” paplašināšanas un turpmākās ieguves ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (NATURA 2000) – Slīteres nacionālo parku un dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” (derīgs līdz 2012.gada 5.martam). Atzinumā VPVB nolemj atzīt, ka atbilstoši novērtējumam nav pamata aizliegt smilts un smilts-grants materiāla atradnes „Jaunkalni” paplašināšanu un turpmāko derīgo izrakteņu ieguvi paredzot to līdz gruntūdens līmenim, nodrošinot novērtējuma ziņojumā iekļauto pasākumu ietekmes uz vidi novēršanai vai samazināšanai izpildi.

Sakarā ar to, ka darbības akcepts pašvaldībā nav ticis veikts laicīgi, Atzinums šobrīd vairs nav derīgs. Atbilstoši likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” ir veicams jauns ietekmes uz vidi novērtējums.

Šobrīd SIA „Talce” ir uzsākusi jaunu ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādi, par pamatu ņemot jau veikto ietekmes uz vidi novērtējumu.

Vēja elektrostacijas/vēja parki. Teritorijas plānojuma grozījumos vēja elektrostaciju/vēja parku izveide tiek atļauta Lauksaimniecības teritorijās (L) un Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R2), tomēr netiek attēlotas to atļautās izvietojanas vietas. To izvietojšanu reglamentē 2013.gada 30.aprīļa MK noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" un atsevišķas TIAN prasības no pašvaldības puses.

Vēja elektrostacijas un vēja parki, kas ražo elektroenerģiju no atjaunojamiem energoresursiem, atstāj zināmu ietekmi uz vidi gan būvniecības, gan arī ekspluatācijas laikā. Būvniecības periodā ir raksturīgas tipiskas būvdarbu ietekmes.

Vēja elektrostaciju un vēja parku ekspluatācijas laikā var būt sekojošas ietekmes⁷:

- trokšņa un vibrācijas ietekme;
- ietekme uz ainavu;
- mirgošanas efekts, kas var radīt kaitīgu ietekmi uz cilvēka veselību;
- atstarošanās (gaismas efekts, ko rada gaismas staru atstarošanās no vēja elektrostacijas rotora lāpstiņām, gaismas zibšņi);
- ietekme uz bioloģisko daudzveidību, galvenokārt, izpaužas kā ietekme uz putniem, sīkspārņiem un pazemes ūdens režīma izmaiņas rezultātā uz tuvumā esošajiem biotopiem. Vēja elektrostaciju un vēja parku darbība rada šādas ietekmes uz putniem:

⁷Vadlīnijas ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parku ierīkošanai, 2011..

- atsevišķu indivīdu nāve vai savainojums, ko izraisa sadursme ar vēja elektrostaciju torni vai rotora lāpstiņām,
- dzīvotņu traucējums,
- traucējums putnu lidojumam starp barošanās, ligzdošanas un ziemošanas vietām,
- ligzdošanas vai barošanās biotopu platību samazinājums vai zaudēšana.
- ietekme uz kultūras pieminekļiem;
- elektromagnētiskie traucējumi;
- ietekme uz lidojumu drošību;
- Latvijas klimatiskajos apstākļos aukstajā gada laikā var būt novērojama vēja rotora lāpstiņu apledošana. var radīt tiešus draudus tuvumā esošiem cilvēkiem. Ledus gabalu atlūzas no kustībā esošām rotora lāpstiņām spēj aizlidot pietiekami tālu, lai varētu nopietni traumēt apkalpojošo personālu vai garāmgājējus.

Vēja elektrostacijas un vēja parki ir paaugstināta riska objekti, kas var radīt draudus videi, cilvēka dzīvībai, veselībai vai īpašumam. Līdz ar to šiem objektiem Aizsargjoslu likumā ir noteikta drošības aizsargjosla, kuras galvenais uzdevums ir nodrošināt vides un cilvēku drošību šo objektu ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā, kā arī pašu objektu un to tuvumā esošo objektu drošību. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 321. pantu vēja ģeneratoriem, kuru jauda ir lielāka par 20 kilovatiem, drošības aizsargjoslas platums ir 1,5 reizes lielāks, nekā vēja ģeneratoru maksimālais augstums.

Īpaša uzmanība jāpievērš iespējamajai ietekmei uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (Natura 2000). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, ja paredzētās darbības īstenošanai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, nosaka Ministru Kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300. Var pieņemt, ka ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju novērtējums ir jāveic pilnā apjomā, ja:

- vēja elektrostaciju vai vēja parku paredzēts izvietot tuvāk nekā 2 km no jebkuras Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000),
- vēja elektrostaciju vai vēja parku paredzēts izvietot tuvāk nekā 10 km no Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000), kuras izveidošanas mērķi ietver putnu vai sīkspārņu sugu aizsardzību.

Jāpiemin, ka Slīteres nacionālais parka teritorija ir iekļauta ES īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklā Natura 2000 sarakstā kā teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai, kā arī putniem starptautiski nozīmīgo vietu (PNV) sarakstā.

Ietekmes uz vidi novērtējumā jāiekļauj:

- ornitologa novērtējums par iespējamo vēja elektrostaciju vai parka ietekmi uz ligzdojošajām un migrējošajām putnu sugām,
- biotopu eksperta novērtējums par iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamiem biotopiem,
- hiropterologa novērtējums par iespējamo ietekmi uz sikspārņiem.

Latvijas Ornitoloģijas biedrība pēc Dundagas novada pašvaldības lūguma ir sagatavojusi ekspertu – ornitologu informāciju par migrējošiem putniem nozīmīgiem migrācijas ceļiem un barošanās vietām plānošanas teritorijā saistībā ar Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu 2.redakciju. Ir sagatavota riska karte Dundagas reģionam ar skaidrojošo dokumentu (skat. pielikumu Nr3), kurā norādīts, ka vēja parku vai atsevišķu vēja enerģētikas projektu plānošanai un realizācijai riska zonā ir jābūt ļoti nopietni argumentētai no putnu ekspertu puses, ar pārlicinošiem pierādījumiem, ka plānotās vēja elektrostacijas neradīs draudus ligzdojošiem un migrējošiem putniem, un sikspārņiem. Bez tam, šī gada pirmajā pusē izpētes zonas dienvidu daļā ir nodibināts mikroliegums mazajam ērglim *Aquila pomarina*, kas šajā zonas daļā apgrūtina vēja enerģētikas attīstību un tā ir pieļaujama tikai pēc kompensējošu pasākumu veikšanas.

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem. Teritorijas plānojumā ap ciemiem noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem TIN 1, kur aizliegta vēja elektrostaciju/vēja parku, kura jauda ir lielāka par 20 kW būvniecība. Teritorijas plānojumā Dundagas ciemā noteiktas teritorijas ar īpašiem noteikumiem TIN 2, kur izstrādājami detālplānojumi.

Kultūras pieminekļi. Kultūras pieminekli drīkst izmantot kultūras, izglītības, zinātnes, tūrisma, saimnieciskiem vai citiem mērķiem tā, lai tiktu saglabāts kultūras piemineklis un kultūrvēsturiskā vide kultūras pieminekļa teritorijā un tā aizsardzības zonā.

Valsts kultūras pieminekļu inspekcija savos nosacījumos Dundagas pagasta teritorijasplānojuma grozījumiem kā ieteikumu ir norādījusi apzināt unteritorijas plānojumā uzrādīt nozīmīgus objektus un teritorijas, kam piemīt kultūrvēsturiskavērtība – ēkas, kultūrvēsturisku norišu vietas, ainaviski vērtīgas kultūrvēsturiskās vides undabas teritorijas, kas nav iekļautas spēkā esošajā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļusarakstā.Teritorijas plānojumā ir dots saraksts, kurā uzskaitīti 80 pagasta nozīmes aizsargājamiekultūras pieminekļi. Starp pieminekļiem ir vēsturisko notikumu vietas, piemiņas vietas,arhitektūras, industrijas, mākslas un vēstures pieminekļi, ap kuriem noteikta 50 m lielaaizsardzības zona.

Plānojumā ir atzīmēti valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautie kultūras pieminekļi ar aizsargjoslām un novada kultūrvēsturiski nozīmīgie objekti. To izmantošanai un aizsardzībai ir izstrādāti apbūves noteikumi.

Potenciāli piesārņotās teritorijas. Pirms jaunas būvniecības uzsākšanas potenciāli piesārņotās vietās ir veicama izpēte un piesārņojuma analīze. Sanācijas nepieciešamība novērtējama atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Potenciāli piesārņoto vietu izmantošanai atbilstoši normatīvo aktu un TIAN prasībām būs pozitīva ietekme uz vidi.

Teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi ir apkopotas 7.1. un 7.2. tabulās.

7.2. Netiešās ietekmes

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības rezultātā starp vidi un tiešajām ietekmēm (piemēram, skābo lietu veidošanās rūpnieciskos izmešus ievadot atmosfērā, pazemes un virszemes noteces režīma izmaiņas mežu izciršanas rezultātā).

Uzlabojot transporta infrastruktūru, cilvēki vairāk var izmantot interneta pakalpojumus, tādējādi mazāk nepieciešams lietot transportu, lai veiktu darījumus. Tas dod iespēju samazināt izmešus gaisā. Aktīvi kustoties izmantojot velosipēdus, var uzlaboties cilvēku veselība.

Zemes izmantošanas veidiem var būt dažādas netiešās ietekmes. Derīgo izrakteņu ieguve, kā arī vēja ģeneratoru un vēja parku attīstība var radīt ietekmi uz hidroloģiskiem režīmiem. Attīstot tūrisma nozari un pieaugot apmeklētāju plūsmai, palielinās arī slodze uz ūdens resursiem (nepieciešamība pēc rezerves jaudām, lai tūrisma sezonā attīrītu lielāku notekūdeņu daudzumu), pieaug transporta plūsma, atkritumu apjoms. Attīstoties uzņēmējdarbības videi, var tikt netieši veicināta gaisa, ūdens un trokšņa piesārņojuma palielināšanās.

Pieaugot iedzīvotāju labklājībai, palielinās atkritumu daudzums, vides piesārņojuma risks. Sakārtota atkritumu apsaimniekošanas sistēma veicina vides aizsardzību un sakārtotību. Alternatīvo un atjaunojamo energoresursu izmantošana nodrošina ne tikai ilgtspējīgu vides aizsardzību, bet arī mūsdienu prasībām atbilstošu infrastruktūras nodrošināšanu.

Dažādi ar vides izglītību saistīti pasākumi nodrošina iedzīvotāju informētību un aktīvu līdzdalību vides aizsardzībā un novada teritorijas sakopšanā.

Teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi ir apkopotas 7.1. un 7.2. tabulās.

7.1.tabula. Teritorijas plānojamgrozījumu īstenošanas iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi

TP grozījumu plānotā zemes izmantošana	Gaiss	Ūdens	Augsne	Atkritumu saimniecība	Klimata pārmaiņas	Bioloģiskā daudzveidība	Kultūras mantojums	Cilvēku veselība
Apdzīvotuma struktūras attīstība	0	+/-	0	+	+/-	+	0	+/-
Infrastruktūras attīstība:								
-transporta infrastruktūras attīstība	+/-	0/-	0	0	+/-	0/-	0	+

-ūdenssaimniecības attīstība	0	+	+	0	0/+	+	0	+
Vēja elektrostaciju/vēja parku attīstība	+	0	0/-	+	+	0/-	0/-	+/-
Ražošanas objekti	?	?	?	0/-	0/-	0/-	0	0
Meža teritorijas:	+/-	+/-	0	0	+	+/-	0	0
Dabas teritorijas	+	+/-	0	+	+	+/-	+	+
Lauksaimniecības teritorijas	0	0/-	0/-	+/-	+	+/-	0	0

- negatīva ietekme
- + pozitīva ietekme uz vidi, ievērojot normatīvo aktu prasības
- +/- iespējama gan pozitīva, gan negatīva ietekme, atkarībā no tehniskā risinājuma
- 0 ietekme nav būtiska vai tā ir neitrāla
- ? nav pietiekamu datu novērtēšanai

7.2.tabula. Teritorijas plānojuma grozījumu izvirzīto mērķu ietekme uz vides stāvokli

TP grozījumu izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori	Izvirzītie mērķi un vides stāvoklis
Apdzīvojuma struktūra	Apdzīvojamo teritoriju īpatsvars	Teritorijas plānojuma grozījumi paredz veidot pēc iespējas kompakts apbūves teritorijas. Blīvo apbūvi ir paredzēts koncentrēt ciemos, lai maksimāli tiktu saglabātas gan dabas teritorijas, gan meži, gan lauksaimniecības zemes, kā arī racionāli tiktu izmantots esošais ceļu tīkls un inženiertehniskais nodrošinājums. Ir pārskatītas un samazinātas blīvo apbūves teritoriju - Dundagas Kaļķu, Nevejas, Pāces un Vīdales ciemu robežas. <i>Stāvoklis var uzlaboties/nemainīties</i>
	Mājokļu skaits	
Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)	Novadīto piesārņojošo vielu ūdenī daudzums (N un P tūkst. tonnas gadā)	Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem, var pieaugt novadītā piesārņojuma daudzums Ventas upju baseinā. <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
	Piesārņojums gaisā	Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem, var pieaugt novadītā piesārņojuma daudzums gaisā <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
	Trokšņa piesārņojums	Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem, var pieaugt transporta plūsma un līdz ar to troksnis. Tas var negatīvi ietekmēt pieguļošajās teritorijās esošās dzīvojamās teritorijas. Arī vēja elektrostaciju/vēja parku būvniecība var izraisīt trokšņa piesārņojumu <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>

TP grozījumu izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori	Izvirzītie mērķi un vides stāvoklis
	Derīgo izrakteņu ieguves apjomi	Derīgo izrakteņu ieguves vietās vides stāvoklis noteikti mainīsies, tā būtiskumu jāvērtē pirms praktiskās ieguves. Samazināsies derīgo izrakteņu apjomi, var mainīties hidroloģiskais režīms un ainavas, var tikt zaudētas dabas vērtības. <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
	Vēja elektrostaciju/vēja parku skaits	Var pieaugt trokšņa piesārņojums, izmainīties ainava, var būt ietekme uz putniem un biodaudzveidību, mirgošanas efekts un apēnojums <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
Tehniskās apbūves teritorijas (TA)	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri izmanto centralizētu ūdens apgādi un kanalizāciju (%)	Teritorijas plānojuma grozījumi paredz, ka ciemos ir jāturpina komunālās saimniecības attīstību un jāpalielina pieslēgumu skaits esošajiem centralizētajiem tīkliem. <i>Stāvoklis var uzlaboties</i>
	Ūdens zudumi centralizētās apgādes sistēmā (%)	Ūdenssaimniecības kvalitātes uzlabošana var samazināt ūdens zudumus. <i>Stāvoklis var uzlaboties</i>
	Novadīto piesārņojošo vielu ūdenī daudzums (N un P tūkst. tonnas gadā)	Ūdenssaimniecības kvalitātes uzlabošana un pakalpojumu pieejamības paplašināšana var samazināt novadāmā piesārņojuma daudzumu Ventas baseina apgabalā. <i>Stāvoklis var nemainīties/uzlaboties</i>
	Ierīkoti dalītas atkritumu savākšanas punkti/laukumi (skaits)	<i>Stāvoklis var uzlaboties</i>
	Pārstrādei nodoto atkritumu daļa attiecībā pret radīto sadzīves atkritumu daudzumu (%)	<i>Stāvoklis var uzlaboties</i>
Transporta infrastruktūras teritorijas (TR)	Ceļu aizņemtās platības	Teritorijas plānojuma grozījumi paredz saglabāt esošo ceļu un ielu tīklu, kas nodrošina piekļūšanu zemes vienībām pagasta lauku teritorijā un ciemos. <i>Stāvoklis nemainīsies</i>
	Noasfaltēti ceļu/ielu posmi, km	Samazināsies putekļu piesārņojums gaisā. <i>Stāvoklis uzlabosies</i>
Lauksaimniecības teritorijas (L)	Ūdens objektu stāvoklis (ūdens objektu sadalījums- augsta, laba, vidēja, slikta un ļoti slikta kvalitāte)	Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskajām nozarēm, kas ietekmē ūdens kvalitāti un bioloģisko daudzveidību. Tādējādi ūdens kvalitāte ūdens objektā Roja V083 varētu arī neuzlaboties. <i>Stāvoklis var nemainīties</i>
	Tūrisma un atpūtas iestāžu skaits	Tūrisma nozarei attīstoties bez attiecīgas infrastruktūras var pasliktināties vides stāvoklis (ūdens piesārņojums, atkritumi). <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>

TP grozījumu izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori	Izvirzītie mērķi un vides stāvoklis
	Ražošanas objektu skaits	Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem, var pieaugt novadītā piesārņojuma daudzums Ventas upju baseinā un gaisā <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
	Vēja elektrostaciju/vēja parku skaits	Var pieaugt trokšņa piesārņojums, izmainīties ainava, var būt ietekme uz putniem un biodaudzveidību, mirgošanas efekts un apēnojums <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
	Derīgo izrakteņu ieguves apjomi	Derīgo izrakteņu ieguves vietās vides stāvoklis noteikti mainīsies, tā būtiskumu jāvērtē pirms praktiskās ieguves. Samazināsies derīgo izrakteņu apjomi, var mainīties hidroloģiskais režīms un ainavas, var tikt zaudētas dabas vērtības. <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
Dabas un apstādījumu teritorijas (D)	Īpaši aizsargājamo teritoriju īpatsvars	Īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. <i>Stāvoklis nemainīsies</i>
	Izstrādāti īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumuapsaimniekošanas plāni, skaits	<i>Stāvoklis uzlabosies</i>
	Labiekārtotu teritoriju skaits	Īpaši veidotas un labiekārtotas publiski pieejamas teritorijas daudzveidīgas iedzīvotāju aktīvās un pasīvās atpūtas iespēju nodrošināšanai, tai skaitā ar tūrisma un atpūtas industriju saistītiem uzņēmumiem, var atstāt gan pozitīvu, gan arī negatīvu (ūdens piesārņojums, atkritumi) ietekmi uz vidi. <i>Stāvoklis var uzlaboties/pasliktināties</i>
	Bioloģiskā daudzveidība	<i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
Mežu teritorijas (M)	Mežu platības (ha)	Plānots, ka var apmežot neizmantojamās lauksaimniecības zemes, tādējādi notiks meža teritoriju paplašināšana <i>Stāvoklis var uzlaboties</i>
	Ražošanas objektu skaits	Attīstoties attiecīgiem ražošanas veidiem, var pieaugt novadītā piesārņojuma daudzums Ventas upju baseinā un gaisā. <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>
	Derīgo izrakteņu ieguves apjomi	Derīgo izrakteņu ieguves vietās vides stāvoklis noteikti mainīsies, tā būtiskumu jāvērtē pirms praktiskās ieguves. Samazināsies derīgo izrakteņu apjomi. <i>Stāvoklis var pasliktināties</i>
	Tūrisma un atpūtas iestāžu skaits	Tūrisma nozarei attīstoties bez attiecīgas infrastruktūras var pasliktināties vides

TP grozījumu izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori	Izvirzītie mērķi un vides stāvoklis
		stāvoklis (var pieaug atkritumu daudzumi, ūdens piesārņojums). <i>Stāvoklis var nemainīties/pasliktināties</i>

Izvērtējot ietekmes, var secināt, ka kopumā plānotā zemes izmantošana un attīstības virzieni dos tiešu vai netiešu pozitīvu ietekmi uz vidi. Tomēr iespējamās arī negatīvas ietekmes, piemēram, piesārņojuma palielināšanās, attīstoties uzņēmējdarbībai, pieaugot tūrisma plūsmai un tml..

7.3. Īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Plānošanas dokumentos paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes darbībās. Tā kā pagasta teritorijas plānojums ir vērsts uz vidēju vai pat ilgtermiņa zemes lietojuma attīstību, tad galvenā ietekme tomēr būs vērojama ilgākā laika posmā.

Īslaicīgās ietekmes. Par īslaicīgās ietekmes darbībām var uzskatīt plānošanas dokumentos paredzēto ražošanas teritoriju un apbūves teritoriju celtniecības darbu veikšanu. Galvenās ar celtniecības darbiem saistītās problēmas ir troksnis, zemeszemes bojājumi, putekļu emisija, būvgruži. Lielākā daļa šo faktoru tiek neitralizēti līdz ar darbības izbeigšanos. Taču atkarībā no objekta pēc tam var turpināties cita veida ilglaicīgās ietekmes.

Par īslaicīgu ietekmi uz vidi var uzskatīt arī apmeklētāju skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un rekreācijai. Katrā noteiktā gadījumā ir jāizvērtē, vai īslaicīgās ietekmes rezultātā netiek iznīcinātas sugas vai biotopi.

Vidēji ilgās ietekmes. Par vidēji ilgām var uzskatīt mežizstrādes darbus, kur pēc koku izciršanas (radot ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un ainavu, ūdens ekosistēmām), tiek veikti mežaudžu atjaunošanas un kopšanas darbi.

Ilglaicīgās ietekmes Ilglaicīgās ietekmes var būt saistītas ar ilgtermiņa zemes izmantošanu saimnieciskām vajadzībām, piemēram, ar lauksaimniecības zemju izmantošanu tūrisma un atpūtas iestāžu, ražošanas objektu un vēja elektrostaciju būvei, kā arī apmežošanu un derīgo izrakteņu ieguvei, vai meža zemju izmantošanai, kas saistīta ar mežsaimniecības infrastruktūras būvniecību, vai derīgo izrakteņu ieguvei un tūrisma un atpūtas iestāžu apbūvi. Šādi pasākumi rada ietekmi ne tikai konkrētajā pasākuma realizācijas vietā, bet atstāj ietekmi arī uz apkārtējās teritorijas vides kvalitāti un teritorijas attīstību. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

Plānošanas dokumentā ietvertu uzdevumu īstenošanā konsekventi jāievēro normatīvo aktu izvirzīto nosacījumu ievērošana, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs.

7.4. Summārās (kumulatīvās) ietekmes

Summārās (kumulatīvās) ietekmes veidojas ilgstoši uzkrājoties vidē ietekmēm, kuras radušās cilvēku darbības rezultātā. Tā kā teritorijas plānojuma grozījumos ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka tā summārā ietekme uz vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokuments netiktu izstrādāts un īstenots. Tomēr pirms katras konkrētās darbības veikšanas atbilstoši normatīvo aktu prasībām jāizvērtē tās iespējamā ietekme vai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums. Ievērojot plānošanas dokumentos noteiktās vides prasības, ietekme uz vidi varētu tikt samazināta, un līdz ar to vides kvalitāte novadā varētu uzlaboties.

8. IETEKMES UZ VIDI SAMAZINOŠIE PASĀKUMI

Galvenais nosacījums ietekmes uz vidi samazināšanai ir ES un nacionālajā likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana, t.sk. aizsargjoslu prasību ievērošana. Pirms konkrētu projektu īstenošanas, jāizvērtē to atbilstība likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām jāveic sākotnējais izvērtējums vai ietekmes uz vidi novērtējums. Ja darbības plānotas NATURA 2000 teritorijās, tām novērtējums jāveic atbilstoši MK 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.300 „Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000)”.

Ietekmes uz vidi samazināšanai nepieciešams izvērtēt un izvēlēties maksimāli vidi saudzējošas metodes un tehnoloģijas, paredzot attiecīgās nozares labāko pieejamo tehnoloģisko paņēmieni izmantošanu.

Lai samazinātu iespējamu negatīvu ietekmi uz vidi un nodrošinātu līdzsvarotu Dundagas pagastaattīstību, teritorijas plānojuma TIAN nosaka konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā, teritorijas plānojuma īstenošanas kārtību un citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā ainavizvērtējumu, teritorijas īpatnības un specifiku Dundagas pagastā.

TIAN nosaka, ka jebkura zemes vienība un būve izmantojama tikai tādāveidā, ka šī izmantošana nerada draudus videi, cilvēka dzīvībai un veselībai, kā arī nepasliktina citu personu dzīves apstākļus, neapgrūtinā šo personu īpašuma izmantošanu unnepazemina šo īpašumu vērtību.Mainoties normatīvajiem aktiem vai to nosacījumiem, uz kuriem dotas atsauces TIAN, praksē jāpiemēro aktuālās normatīvajos aktos noteiktās prasības.

TIAN ietverti vairāki sekojoši ietekmi uz vidi samazinoši nosacījumi:

- savrupmāju apbūves teritorijas (DzS) un mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM) ir iekļautas tikai ciemu teritorijā, jānodrošina būvju pieslēgums centralizētai ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmai;
- rūpnieciskās apbūves teritorijā (R1, atļauta vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve, inženiertehniskā infrastruktūra, ūdenssaimnieciska izmantošana) jaunbūvei jāiekļaujas apkārtējā kultūrvēsturiski vērtīgajā vēsturiskās apbūves ainavā, ņemot vērā vides mērogu, struktūru, kompozīcijas principus, vizuālas saiknes ielu un laukumu telpā un konkrētās vietas struktūras evolūcijas likumsakarības;
- mežu teritorijā (M), kurā paredzēts veidot apbūvi, jāveic biotopu izvērtējums.Būvniecība veicama atbilstoši biotopu izvērtējumam;

- lauksaimniecības teritorijā (L) mežus atļauts ieaudzēt mazvērtīgās, lauksaimniecībā neizmantojamās zemēs saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, zemes īpašniekiem jāveic meliorācijas sistēmu, t.sk. novadgrāvju renovācija, rekonstrukcija, uzturēšana un ekspluatācija;
- izvietojot tirdzniecības un pakalpojumu objektus, nav pieļaujama tādu funkciju paredzēšana, kas pasliktina apstākļus blakus zemes vienībās, apgrūtina piekļūšanu citu personu īpašumiem, likumīgi uzsāktu zemes izmantošanu un ēku ekspluatāciju, vai pasliktina vides stāvokli;
- atklātās autostāvvietās laukumu iesegumiem pēc iespējas pielieto ekoloģiskus un videi draudzīgus risinājumus;
- potenciāli piesārņotajās vietās pirms jaunas būvniecības vai saimnieciskās darbības uzsākšanas jāveic piesārņojuma analīze;
- prasības derīgo izrakteņu ieguvei:
 - derīgo izrakteņu ieguve Mežu teritorijās (M), Lauksaimniecības teritorijās (L) un Ūdeņu teritorijās (Ū) atļauta tikai pamatojot to ar ģeoloģiskās izpētes datiem un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
 - derīgo izrakteņu ieguvi aizliegts veikt ciemu teritorijās un kapsētu aizsargjoslās;
 - plānojot derīgo izrakteņu ieguvi, jāizstrādā transporta kustības shēma, novēršot iespējamo negatīvo ietekmi uz dzīvojamām un publiskās apbūves teritorijām;
 - derīgo izrakteņu transportēšanas ceļi jānosaka saskaņā ar Dundagas novada pašvaldību;
 - pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas, derīgo izrakteņu ieguves vieta ir jāreaktivē;
- prasības alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanai:
 - vēja elektrostaciju/vēja parku, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, būvniecība atļauta laukuteritorijā ārpus teritorijas kvalitatīvai dzīves videi (TIN1) rūpnieciskās apbūves teritorijās (R) un lauksaimniecības teritorijās (L);
 - vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 20 kW (tai skaitā vēja parku) izvietošana atļauta lauku teritorijā atbilstoši likumdošanā noteiktajām prasībām un ievērojot sekojošus papildus nosacījumus:

- a) novietojumu paredz, izstrādājot detālplānojumu;
 - b) ja vēja elektrostacija rada apēnojumu esošai apbūvei, tad jāsaņem attiecīgās ēkas īpašnieka rakstisks saskaņojums;
 - c) vēja elektrostacijas būvprojekta sastāvā ir jāiekļauj vēja elektrostacijas radīto trokšņu prognozes aprēķins un slēdziens par trokšņa ietekmi uz blakus zemes īpašumiem un esošo apbūvi, Prognozētie trokšņa līmeņi apbūves teritorijās nedrīkst pārsniegt vides trokšņa robežlielumus atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;
 - d) ir sagatavots ietekmes uz ainavu izvērtējums;
 - e) vēja elektrostaciju un vēja parku izvieto ne tuvāk par 500 m no kapsētām un valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem;
- vienu vēja elektrostaciju ar maksimālo jaudu līdz 20 kW individuālai lietošanai atļauts izvietot lauku un ciemu teritorijā atbilstoši likumdošanā noteiktajām prasībām un ievērojot cita starpā šādus papildus nosacījumus:
- a) saņemts blakus zemesgabala īpašnieka rakstisks saskaņojums;
 - b) blakus esošajos īpašumos prognozētais trokšņu līmenis nepārsniedz normatīvos aktos pieļaujamo;
 - c) citiem īpašniekiem piederošajai esošajai dzīvojamai apbūvei nav apēnojums no vēja elektrostacijas rotora;
 - d) valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē vēja elektrostaciju ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku.

Teritorijas plānojuma grozījumos ir noteiktas aizsargjoslas, aprakstīts to darbības mehānisms. Aizsargjoslu uzdevums ir aizsargāt dažāda veida objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību, pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Teritorijas plānojuma grozījumu ieviesējiem ir jāseko līdz un jāievēro gan vides aizsardzības normatīvajos aktos iekļautās prasības, gan šī plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzītās prasības.

9. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Veicot Dundagas pagasta teritorijas esošās izmantošanas analīzi un salīdzinot to ar plānoto teritorijas izmantošanu, kā alternatīvuterritorijas plānojumagrozījumiemteorētiski var pieņemt – “nulles” variantu, t.i.- tiek saglabāta esošā situācija un netiek izstrādātiteritorijas plānojuma grozījumi vai netiek ievēroti teritorijas plānojuma grozījumosietvertie noteikumi.

Ja šāds variants tiktu realizēts, tad sociālās un ekonomiskās sfēras attīstība Dundagas pagastā var radīt nepārdomātu lēmumu pieņemšanu, neadekvātus problēmu risinājumus, haotisku teritorijas attīstību un vides problēmu saasināšanos. Šāda „nulles” varianta realizācijas gaitabūtu pretrunā ar Latvijas spēkā esošiem normatīviem aktiem.

10. IESPĒJAMĀ PĀRROBEŽU IETEKME

Dundagas pagastateritorijas plānojumagrozījumi neveicina pārrobežu piesārņojuma izplatīšanos.

11. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensējošos pasākumus Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) tīklam (turpmāk - kompensējošie pasākumi) veic, lai nodrošinātu paredzētās darbības veikšanas vai plānošanas dokumenta īstenošanas negatīvo ietekmju līdzsvarošanu un teritorijas vienotības (viengabalainības) aizsardzību un saglabāšanu.

Veicotteritorijas plānojumagrozījumu ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu un šī vides pārskata sagatavošanu, nav identificēti tādi pasākumi, kuri varētu būtiski ietekmēt novada NATURA 2000 teritorijas, tādēļ kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami.

Par dabai vai dabas objektiem nodarīto kaitējumu, par piesārņojošo darbību nosacījumu neievērošanu un normatīvu pārsniegšanu, kā arī par piesārņojošo vielu, produktu izplūdi avārijas gadījumos fiziskās un juridiskās personas nes atbildību saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

12. TERITORIJAS PLĀNOJUMA MONITORINGA PASĀKUMI

Teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu veic ar nolūku konstatēt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī lai nepieciešamības gadījumā izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā.

Plānojuma izstrādātājs sastāda monitoringa ziņojumu un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā (2016.gadā) iesniedz to Valsts vides pārraudzības birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Lai atspoguļotu vides stāvokļa izmaiņas un tendences Dundagas pagastā saistībā ar plānojuma ieviešanu, tiek ieteikts izmantot vides indikatorus, kuri tika pielietoti šajā Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu SIVN procesā (skat. 12.1.tabulu).

12.1.tabula. Potenciālie vides indikatori teritorijas plānojuma monitoringam

TP grozījumu izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori
Apdzīvojuma struktūra	Apdzīvojamo teritoriju īpatsvars
	Mājokļu skaits
Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)	Novadīto piesārņojošo vielu ūdenī daudzums (N un P tūkst. tonnas gadā)
	Piesārņojums gaisā
	Trokšņa piesārņojums
	Derīgo izrakteņu ieguves apjomi
	Vēja elektrostaciju/vēja parku skaits
Transporta infrastruktūras teritorijas (TR)	Noasfaltēti ceļu/ielu posmi, km
Tehniskās apbūves teritorijas (TA)	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri izmanto centralizētu ūdens apgādi un kanalizāciju (%)
	Ūdens zudumi centralizētās apgādes sistēmā (%)
	Novadīto piesārņojošo vielu ūdenī daudzums (N un P tūkst. tonnas gadā)
	Iedzīvotāju īpatsvars, kuri izmanto

TP grozījumu izvirzītie attīstības virzieni	Vides indikatori
	centralizētu siltumapgādi (%)
	Ierīkoti atkritumu savākšanas un šķirošanas laukumi (skaits)
	Pārstrādei nodoto atkritumu daļa attiecībā pret radīto sadzīves atkritumu daudzumu (%)
Lauksaimniecības teritorijas (L)	Ūdens objektu stāvoklis (ūdens objektu sadalījums- augsta, laba, vidēja, slikta un ļoti slikta kvalitāte)
	Ražošanas objektu skaits
	Derīgo izrakteņu ieguves apjomi
	Tūrisma un atpūtas iestāžu skaits
	Vēja elektrostaciju/vēja parku skaits
Dabas un apstādījumu teritorijas (DA)	Īpaši aizsargājamo teritoriju īpatsvars
	Izstrādāto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju – dabas liegumu apsaimniekošanas plānu skaits
	Labiekārtotu teritoriju skaits
	Bioloģiskā daudzveidība
Mežu teritorijas (M)	Mežu platības (ha)
	Tūrisma un atpūtas iestāžu skaits
	Ražošanas objektu skaits
	Derīgo izrakteņu ieguves apjomi

Teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas monitoringam var izmantot valsts vides monitoringa statistikas datus, kā arī citu pieejamu informāciju. Vides monitoringa programma, kura ir apstiprināta ar vides ministra 2010. gada 19. aprīļa rīkojumu Nr.121 „Par Vides monitoringa programmu”, sastāv no sekojošām sadaļām:

- gaisa monitoringa programma;
- ūdeņu monitoringa programma;
- zemes monitoringa programma;
- bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

13. KOPSAVILKUMS

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, lai novērtētuplānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un lai izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā. Ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma vides pārskats ir izstrādāts Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004. - 2016.gadam grozījumiem.

Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu mērķis ir atbilstība Latvijas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Plānojuma grozījumu risinājumu iespējamā ietekme uz vidi ir neitrāla vai pozitīva, jo īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir izveidotas ar MK noteikumiem, uz tām attiecas normatīvie akti, un teritorijas plānojumā tiek ievērotas šo dokumentu prasības.

Nozīmīgākās vides problēmas, kas perspektīvā varētu būt saistītas ar plānojuma īstenošanu, ir Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) attīstība, ražotņu ierīkošana Mežu teritorijās (M) un Lauksaimniecības teritorijās (L), kas atkarībā no uzņēmējdarbības veida var radīt videi jaunu piesārņojuma slodzi, derīgo izrakteņu ieguve, tūrisma attīstība, kā arī vēja elektrostaciju/vēja parku būvniecība Lauksaimniecības teritorijās (L) un Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R).

Lauksaimniecība ir viena no galvenajām ekonomiskajām nozarēm, kas var negatīvi ietekmēt ūdens kvalitāti, t.sk. Ventas baseina upju ūdens ekoloģisko kvalitāti, un bioloģisko daudzveidību, arī augsni.

Derīgo izrakteņu ieguves attīstība var ietekmēt vides hidroloģisko režīmu, ainavas, tiek zaudētas dabas vērtības.

Ūdenssaimniecības kvalitātes uzlabošana un pakalpojumu pieejamības paplašināšana, sekmēs ūdens resursu un energoresursu racionālu izmantošanu, virszemes un pazemes ūdens resursu kvalitātes saglabāšanos, kā arī būs pozitīva ietekme uz cilvēku veselību.

Atkritumu saimniecības sakārtošanai būs pozitīva ietekme uz vidi un cilvēku veselību, šķirota atkritumu savākšana ļaus efektīvāk izmantot dabas resursus.

Tā kā Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumos ir ievēroti galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību, ņemti vērā institūciju sniegtie nosacījumi un

sabiedrības viedoklis, var uzskatīt, ka tā summārā ietekme uz vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti būs pozitīva, salīdzinot ar iespēju, ja plānošanas dokuments netiktu izstrādāts un īstenots. Tomēr pirms katras konkrētās darbības veikšanas atbilstoši normatīvo aktu prasībām jāizvērtē tās iespējamā ietekme vai jāveic ietekmes uz vidi novērtējums.

Galvenais nosacījums teritorijas plānojumagrozījumu ieviešanas ietekmes uz vidi samazināšanai ir ES un nacionālajā likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana, t.sk. aizsargjoslu prasību ievērošana, kā arī teritorijas plānojuma grozījumu Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos izvirzīto prasību ievērošana.

Plānošanas dokumenta realizācija kopumā uzlabos vides stāvokli novadā, kā arī veicinās teritorijas sakārtotību, potenciālo resursu izmantošanu, vides un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu. Ja plānošanas dokumenta grozījumi netiek īstenoti, vislielākā negatīvā ietekme iespējama uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī pagasta iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.

Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumi neveicina pārrobežu piesārņojuma izplatīšanos.

Veicot Dundagas pagasta teritorijas plānojumagrozījumu ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu un vides pārskata sagatavošanu, nav identificēti tādi pasākumi, kuri varētu būtiski ietekmēt novada NATURA 2000 teritorijas, tādēļ kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami.

Lai izvērtētu pagasta teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu, teritorijā nav paredzēti īpaši pasākumi papildus Valsts vides nacionālā monitoringa programmas pasākumiem.

14. IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.-2016. gadam grozījumu projekts, 1. un 2.redakcija
2. Dundagas novada esošās situācijas raksturojums (2014.gads)
3. Dundagas pagasta teritorijas plānojums 2004.-2016.gadam
4. Vides pārskats Dundagas pagasta teritorijas plānojumam 2004.-2016.gadam
5. Nacionālais attīstības plāns 2007.-2013.gadam
6. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
7. Vides politikas pamatnostādnes 2009. - 2015.gadam
8. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma (2000.gads)
9. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam
10. Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. - 2015.gadam.
11. Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību - Bernes konvencija (1979.gads)
12. Konvencija par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi – Ramsāres konvencija (1971.gads)
13. Konvencija par bioloģisko daudzveidību – Riodežaneiro konvencija (1992.gads)
14. Eiropas 6. vides aizsardzības rīcības programma
15. Kurzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006.-2026.gadam;
16. Piejūras reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2007. – 2013.gadam

Interneta avoti

1. Dundagas novada mājas lapa www.dundaga.lv
2. Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapa <http://www.daba.gov.lv>
3. Reģionālās attīstības un vides ministrijas mājas lapa www.varam.gov.lv
4. Valsts vides pārraudzības biroja mājas lapa www.vpvb.gov.lv
5. Vides valsts dienesta mājas lapa www.vvd.gov.lv
6. Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas centra mājas lapa www.lvgma.gov.lv

15. PIELIKUMI

Pielikums Nr.1

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Dundagas pagastā

Avots: Dundagas novada pašvaldība

Pielikums Nr.2

Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Dundagas pagastā

Avots: VKPAI

Nr.	Aizsardzības Nr.	Vērtības grupa	Pieminekļa veids	Pieminekļa nosaukums	Atrašanās vieta	Pieminekļa datējums
1.	2200	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Kalna dārzs - pilskalns	Dundagas pagasts	
2.	2202	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Upesvagaru senkapi	Dundagas pagasts, Neveja	
3.	2203	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Pāces pilskalns	Dundagas pagasts, Pāce	
4.	2204	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Pāces Elku kalns - kulta vieta	Dundagas pagasts, Pāce	
5.	2207	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Puiša kalns - pilskalns	Dundagas pagasts	
6.	2211	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lauku senkapi	Dundagas pagasts, Vīdale	
7.	2199	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dundagas viduslaiku pils	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12	
8.	2198	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dundagas pilskalns	Dundagas pagasts, Dundaga, Sporta iela 8	
9.	2201	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Jauncelmu viduslaiku kapsēta	Dundagas pagasts, Muņi	
10.	2205	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Iernieku senkapi	Dundagas pagasts	
11.	2206	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Dzegužkalēju senkapi	Dundagas pagasts	
12.	2208	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Kaņķumu senkapi	Dundagas pagasts	
13.	2209	Vietējās	Arheoloģija	Pagrabkalns -	Dundagas	

		nozīmes		senkapi	pagasts	
14.	2210	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Dāvida pils - pilskaļns	Dundagas pagasts	
15.	4295	Valsts nozīmes	Māksla	Ērģeles	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1859.
16.	4293	Valsts nozīmes	Māksla	Altāris	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1766.
17.	4292	Valsts nozīmes	Māksla	Altārglezna "Lieldienu rīts"	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1912.
18.	4296	Valsts nozīmes	Māksla	Kancele	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1766.
19.	6740	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Parks	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12	18. gs., 19. gs.
20.	6739	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dundagas pils	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 12	13. -17. gs. 1766. 1897. 1909. -1914.
21.	6738	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dundagas luterāņu baznīca	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 6a	1766.
22.	6737	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Dundagas mācītājmuižas dzīvojamā ēka un parks	Dundagas pagasts, Dundaga	18. gs. b.
23.	95	Valsts nozīmes	Vēsture	Kubaluskola	Dundagas pagasts	1838.

24.	8589	Vietējās nozīmes	Arhitektūra	Mazirbes mācītājmuižas mācītājmāja	Dundagas pagasts	18.gs. pirmā puse, 19.gs. vidus
25.	8730	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Dundagas baznīcas senkapi	Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 8; Dundagas novads, Dundagas pagasts, Dundaga, Pils iela 10	12.-17.gs.

Pielikums Nr.3

Latvijas Ornitoloģijas biedrības (LOB) riska karte vēja generatoriem

LATVIJAS ORNITOLOĢIJAS BIEDRĪBA

Reģ. Nr. 40008002230

Pasta adrese: A.k. 105, Rīga, LV-1046

Juridiskā adrese: „Priedulāji”, Lestenes pag., Tukuma nov., LV-3146

tālr. 67221580, fakss 63154734

www.lob.lv

Dundagas novada pašvaldībai
Pils iela 5-1, Dundaga,
Dundagas pagasts,
Dundagas novads

Rīga, 06.06.2014. Nr. LOB2014/018

Par Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu 2.redakciju

Latvijas Ornitoloģijas biedrība (LOB) ir saņēmusi Dundagas novada pašvaldības vēstuli 19.05.2014.3-23.2/14/61, kurā tiek lūgts sagatavot ekspertu – ornitologu informāciju par migrējošiem putniem nozīmīgiem migrācijas ceļiem un barošanās vietām plānošanas teritorijā, lai, pamatojoties uz to, pilnveidotu plānošanas dokumentu.

LOB ir sagatavojusi riska karti Dundagas reģionam un skaidrojošo dokumentu, kurus pievienojam šīs vēstules pielikumā. Situācija var mainīties pēc detalizētākas reģiona izpētes teritorijās uz dienvidiem no Dundagas, jo pievienotā riska karte ir sagatavota, pamatojoties uz pieejamajiem ornitoloģiskajiem datiem, kas atsevišķās teritorijās ir trūcīgi. Tāpēc, vēja parku vai atsevišķu vēja enerģētikas projektu plānošanai un realizācijai riska zonā ir jābūt ļoti nopietni argumentētai no putnu ekspertu puses, ar pārliecinošiem pierādījumiem, ka plānotās vēja elektrostacijas neradīs draudus ligzdojošiem un migrējošiem putniem, un sikspārņiem. Bez tam, šī gada pirmajā pusē izpētes zonas dienvidu daļā ir nodibināts mikroliegums mazajam ērglim *Aquila pomarina*, kas šajā zonas daļā apgrūtinā vēja enerģētikas attīstību un tā ir pieļaujama tikai pēc kompensējošu pasākumu veikšanas.

Kopā ar elektroniski parakstītu vēstuli nosūtām arī .shp failus ar riska un izpētes zonu robežām un atsevišķi riska karti.

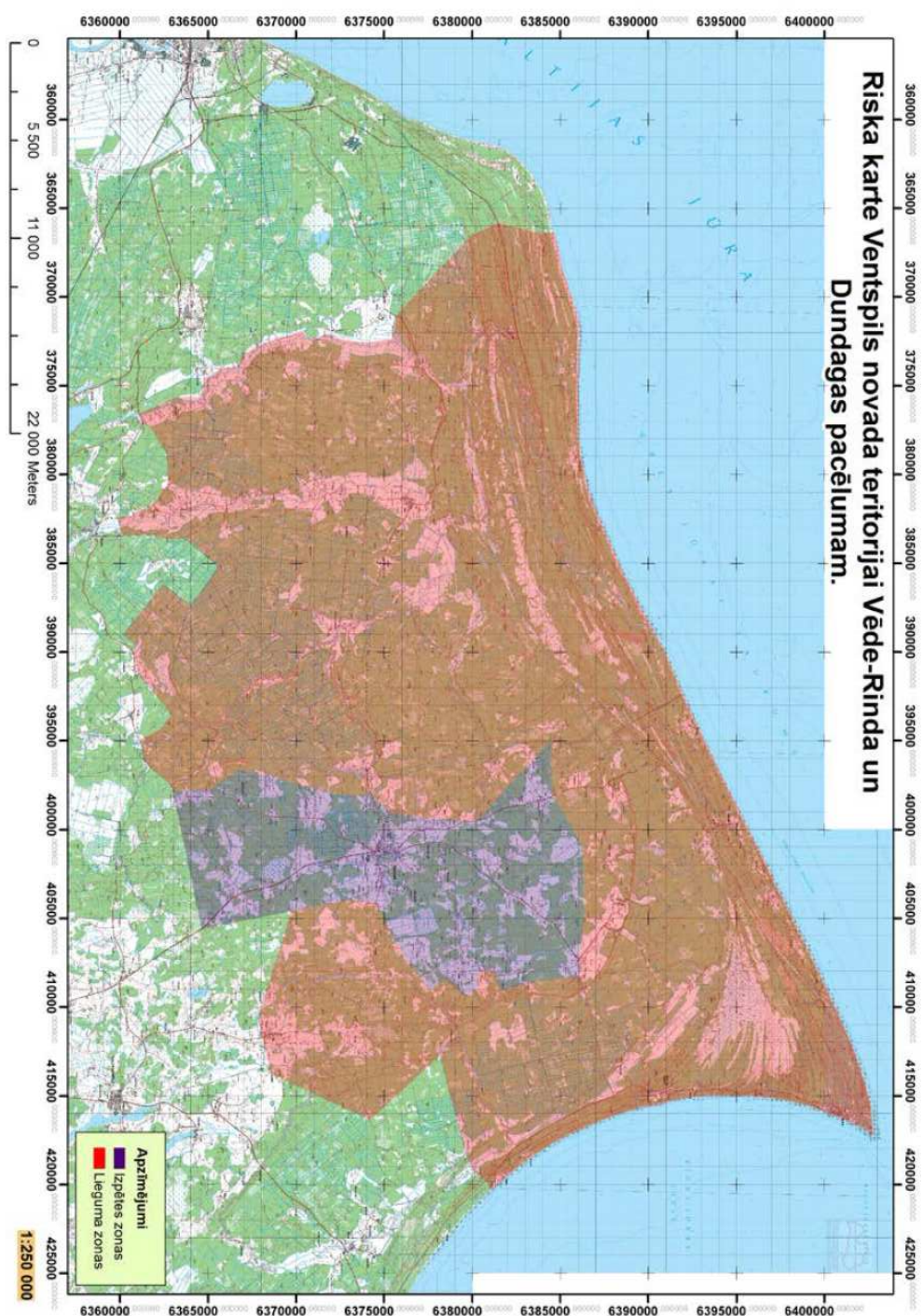
Ar cieņu,

Rolands Lebuss

LOB eksperts,
Sertificēts putnu eksperts

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

PIELIKUMS

Latvijas Ornitoloģijas biedrība pārstāv *BirdLife International* Latvijā

LATVIJAS ORNITOLOĢIJAS BIEDRĪBA

Reģ. Nr. 40008002230
Pasta adrese: A.k. 105, Rīga, LV-1046
Juridiskā adrese: „Priedulāji”, Lestenes pag., Tukuma nov., LV-3146
tālr. 67221580, fakss 63154734
www.lob.lv

Rīga, 18.12.2013. Nr. LOB2013/058

Eksperta Rolanda Lebusa (eksperta sertifikāts Nr.005; sertifikāts izsniegts 08.04.2013, derīgs līdz 13.05.2018) atzinums par vēja enerģētikas attīstības iespējām un ierobežojumiem četros Kurzemes reģionos kā plānošanas instrumentu izmantojot riska kartes

Riska karšu sagatavošanai projekta ietvaros ir izmantoti kā vēsturiskie dati, tā 2013.gadā iegūtie papildus dati. Tāpat ņemti vērā arī agrāk sagatavotie vēja parku atzinumi un vēja parka attīstībai pieļaujamās zonas iezīmētas lielākoties reģionos, kur jau agrāk ir plānota vēja parku attīstība.

Lielā mērā riska karšu sagatavošanai ir pietiekami mikroliegumu un *Natura 2000* teritoriju slāņi. Mikroliegumi, to buferzonas un *Natura 2000* teritorijas izvērtējamo reģionos nosedz lielāko daļu platības. Atlikušajām platībām izmantoti 2013.gada ekspedīcijās iegūtie dati, kā arī zināmā informācija no agrākajiem gadiem.

Priekules reģionā veiktas migrējošo zosu, gulbju un dzērviu uzskaites 2008.-2013.gadu periodā kā rudens, tā pavasara migrāciju laikā. Patstāvīgas nozīmīgas putnu koncentrācijas un zemu novietotas pārlidojuma trases līdz šim nav konstatētas. Līdz ar to var uzskatīt, ka šai putnu grupai riski, kas saistīti ar vēja enerģētikas attīstību Priekules reģionā ir zemi līdz mēreni.

Priekules reģions ir nozīmīgs ligzdojošiem mazajiem ērgļiem. Izpētītāka ir šī reģiona dienvidu daļa, kurā atrodas Mazgramzdas mazo ērgļu parauglaukums ar augstu mazo ērgļu blīvumu. Tas ļāva pieņemt, ka arī piegulošajās teritorijās varētu būt līdzīga situācija. Tāpēc tika izpētīti tie rajoni, kur ērgļu blīvums varētu būt vislielākais. Šo pieņēmumu apstiprina eksperta A.Petriņa veiktās uzskaites 10.-11.06.2013. Saskaņā ar A.Petriņa atskaites pavadvēstuli: *”Tā kā no Priekules uz DA ir Mazgramzdas parauglaukums (šogad 15 mazo ērgļu pāri uz 10x10km) un manis skatītajos rajonos arī tos varēja daudz redzēt, tad spriežu, ka vispār šai reģionā (uz visām atlikušajām pusēm no Priekules) ir tāda pat situācija, kā vietās, par kurām ir novērojumi. Neiznāca iebraukt stūrī, kur Kalēti, Meiri, Ozoli, bet domāju, ka tur ar šiem putniem ir līdzīgi.”*

Liepājas reģionā veiktas migrējošo zosu, gulbju un dzērviu, kā arī pārējo putnu (zvirbulveidīgo, dienas plēsīgo putnu u.c.) uzskaites 2008.-2013.gadu periodā kā rudens, tā pavasara migrāciju laikā. Patstāvīgas nozīmīgas putnu koncentrācijas un zemu novietotas pārlidojuma trases atrodas Baltijas jūras piekrastē (nozīmīgākā putnu plūsma pirmajos 300 m līdz 1 km no priekškāpas), kā arī Mēķes – Toseles polderī, Liepājas ezerā un teritorijās starp polderi un ezeru.

Pēdējos gados mežos uz rietumiem no Liepājas ezera ir uzsākuši ligzdot 2 jūras ērgļu pāri, kas būtiski ietekmē turpmāko vēja enerģētikas attīstību šajā reģionā. Tāpēc mazo ērgļu izpētes plānā tika iekļauts arī šis rajons. 11.06.2013 mazie ērgļi šajā rajonā netika konstatēti un ticami, ka šeit tie arī neligzdo (A.Petriņa dati). Tomēr 2 jūras ērgļu pāri un vismaz viens melnā stārķa pāris, kas lido baroties uz Liepājas ezeru ievieto teritoriju starp Liepājas ezeru un rietumu mežiem paaugstināta riska kategorijā.

Teritorija starp Vēdi – Rindu un Dundagas pacēlums riska kartē ir apvienoti vienā teritorijā.

Šajā, apvienotajā teritorijā dažādās vietās 2008.-2013.gadu periodā ir veiktas migrējošo zosu, gulbju un dzērviu, kā arī pārējo putnu (pamatā, dienas plēsīgo putnu) uzskaites kā rudens, tā pavasara migrāciju laikā.

19.06.2013 veikta ekspedīcija ar nolūku noskaidrot teritorijā ligzdojošo mazo ērgļu apdzīvotos rajonus un lokalizētu individuālās ligzdošanas teritorijas. Iegūtie dati izmantoti riska kartes sagatavošanā.

18.12.2013

Rolands Lebuss

Pielikums Nr.4

Institūciju atzinumi

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VALSTS VIDES DIENESTA

VENTSPILS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Reģistrācijas Nr. 90000017078, Dārzu ielā 2, Ventspilī, LV 3601,

tālrunis 63626903, fakss 63623375, e-pasts ventspils.rvp@ventspils.vvd.gov.lv

Ventspilī,

Datums: 02.06.2014. Mūsu reģ. Nr. **9.5. - 8/1010**

Uz Jūsu reģ. Nr. 3-
23.2/14/57

**Dundagas novada
pašvaldībai**

adrese: info@dundaga.lv

Atzinums

Par Vides pārskata projektu

Dundagas novada Dundagas pagasta

teritorijas plānojumam 2004.-2016.gadam ar grozījumiem

Plānošanas dokumenta izstrādātājs: SIA "Baltkonsults".

Plānošanas dokuments: Vides pārskata projekts par Dundagas novada Dundagas pagasta teritorijas plānojumu 2004.-2016.gadam ar grozījumiem.

Plānošanas teritorija: Dundagas novada Dundagas pagasts.

Īss Vides pārskata raksturojums un analīze.

1. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību teritorijas plānojuma grozījumiem nosaka Vides pārraudzības valsts biroja 2012. gada 19. jūlija lēmums Nr.63 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”. Lēmums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu pieņemts, jo plānošanas dokumentā paredzētās izmaiņas potenciāli ir saistītas ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikumā iekļautajām darbībām.
2. Teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde uzsākta, jo kopš esošā Dundagas pagasta teritorijas plānojuma apstiprināšanas 2005. gada 19. decembrī veikti būtiski grozījumi normatīvajos aktos; ir neatbilstība teritorijas plānojumā noteiktās plānotās (atļautās) izmantošanas aprobežojumiem, saskaņā ar veiktajām izmaiņām normatīvajos aktos; teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu struktūra un apraksts neatbilst spēkā esošiem normatīviem aktiem; teritorijas plānojuma grozījumu priekšlikumos reģistrēti nekustamo īpašumu īpašnieku priekšlikumi plānotās darbības izmaiņām.

3. Vides pārskatā ietverta informācija par gaisa kvalitāti, par piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, kā arī iekļauta informācija par ūdensapgādi, notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu un atkritumu apsaimniekošanu.
4. Atbilstoši Ministru kabineta 31.05.2011. noteikumu Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” 1. pielikumam, ūdensobjekts Rojas upe (V082) ir noteikts kā riska ūdensobjekts, kurā kā būtiskākie riska cēloņi, ir norādīti - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izkliedētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi. Saskaņā ar šo noteikumu 7. punktu Ventspils RVP rekomendē Vides pārskatā ietvert analīzi par to, vai plānošanas dokumenta grozījumi tiek izstrādāti tā, lai novērstu vai mazinātu būtiskāko riska cēloņu ietekmi uz iepriekšminēto ūdensobjektu, uz tā kvalitātes rādītājiem un tādējādi sekmētu stāvokļa uzlabošanu tajā.
5. Vides pārskatā nav identificēts un analizētas Pāces HES radītās ietekmes.
6. Vides pārskata autori norāda, ka, ja plānošanas dokumenta grozījumi netiek īstenoti, vislielākā negatīvā ietekme iespējama uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu kvalitāti, kā arī pagasta iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti.
7. Vides pārskatā saistībā ar vēja parku/vēja elektrostaciju attīstību pagastā minēts, ka galvenās radītās ietekmes saistītas ar trokšņa piesārņojumu, ainavas izmaiņām, ietekmi uz putniem un pazemes ūdens režīma izmaiņu rezultātā radīta ietekme uz tuvumā esošajiem biotopiem. Teritorijas plānojuma grozījumos vēja elektrostaciju/vēja parku izveide tiek atļauta *Lauksaimniecības teritorijās (L)* un *Rūpnieciskās apbūves teritorijās (R)*. Ventspils RVP uzskata, ka nepieciešamība veikt plānošanas dokumenta stratēģisko novērtējumu izriet no piesardzības principa, kas paredz negatīvo ietekmju izvērtēšanu vēl pirms galīgā lēmuma pieņemšanas - teritorijas plānojuma grozījumu apstiprināšanas. Pamatdokuments, kas tiek sagatavots stratēģiskā novērtējuma gaitā, ir vides pārskats. Ventspils RVP uzskata, ka Vides pārskatā nepilnīgi izvērtētas ar vēja elektrostaciju izveidi un darbību saistītās iespējamās ietekmes uz vides stāvokli, tai skaitā uz putniem, un atzīst, ka Vides pārskatā iekļautā informācija par paredzamo plānošanas dokumentu grozījumu īstenošanas ietekmi ir nepilnīga. Ventspils RVP rekomendē veikt negatīvo ietekmju izvērtēšanu teritorijām, kur plānota vēja elektrostaciju būvniecība. Vides pārskatā norādīts, ka plānošanas dokumenta grozījumiem ir izstrādāta *Vēja elektrostaciju/vēja parku, kuru jauda ir lielāka par 20 kW izvietojuma analīze*, Ventspils RVP vērš izstrādātāju uzmanību, ka plānošanas dokumenta 2.redakcijā iepriekš minētā analīze netiek iekļauta.
8. Vides pārskatā norādīts, ka īpaši aizsargājamo dabas objektu teritorijās un tiešā to tuvumā netiek plānota apbūves u.c. aktīvas saimnieciskās darbības attīstība, kas varētu ietekmēt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas vērtību saglabāšanu. Šajā sakarā Ventspils RVP norāda, ka smilts - grants atradne “Jaunkalni”, kuru paredzēts paplašināt, robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kuras iekļautas īpaši aizsargājamo teritoriju tīklā *Natura 2000* – dabas liegumu „Kaļķupes ieleja” un Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu. Ventspils RVP rekomendē izvērtēt saimnieciskās darbības iespējamās ietekmes uz vidi.
9. Vides pārskatā ietverti teritorijas plānojuma īstenošanas tiešie un netiešie rezultāti un to paredzamā ietekme uz vidi. Vērtētas īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās, summārās ietekmes. Ventspils RVP uzskata, ka šajā sadaļā nepietiekami izvērtēta vēja elektrostaciju un derīgo izrakteņu ieguves tiešās un netiešās, īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes. Ventspils RVP rekomendē pārskatīt un izvērtēt Vides pārskatā iekļautās tiešās un netiešās, īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes un atbilstoši secinātajam papildināt šīs ietekmes.
10. Vides pārskata autori secina, ka teritorijas plānojums neparedz īstenot darbības, kas tieši negatīvi ietekmētu īpaši aizsargājamās dabas teritorijas. Līdz ar to plānojums neparedz papildus kompensēšanas pasākumus.

11. Vides pārskata autori secina, ka plānošanas dokumenta grozījumi neparedz tādu objektu izveidi, kas varētu radīt pārrobežu ietekmi.
12. Vides pārskatā secināts, ka nepieciešams veikt izstrādātā plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu.
13. Nodaļā „Kopsavilkums” sniegts konspektīvs pārskats par Vides pārskata projektā apskatītajiem un izvērtētajiem jautājumiem.
14. Ventpils RVP rekomendē Vides pārskatā veikt redakcionālus labojumus. *Ventas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. – 2015.gadam* vietā jābūt *Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010. – 2015. gadam*. Pareizi būtu dabas liegums “*Daīķu īvju audze*”, nevis dabas liegums “*Daiku īvju audze*”.

Secinājumi: Ventpils RVP izskatīja Vides pārskata projektu un secināja, ka:

1. nav identificēts un analizētas Pāces HES radītās ietekmes;
2. nepilnīgi izvērtētas ar vēja elektrostaciju izveidi un darbību saistītās iespējamās ietekmes uz vides stāvokli, tai skaitā uz putniem;
3. smilts - grants atradne “Jaunkalni”, kuru paredzēts paplašināt, robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kuras iekļautas īpaši aizsargājamo teritoriju tīklā *Natura 2000* – dabas liegumu “*Kaļķupes ieleja*” un Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu, taču Vides pārskatā saimnieciskās darbības iespējamās ietekmes uz vides stāvokli netiek izvērtētas;
4. nepietiekami izvērtētas tiešās un netiešās, īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes;
5. dokumentā ieviesušās redakcionālas kļūdas.

Rekomendācijas: Ventpils RVP rekomendē Vides pārskata projektā:

1. ietvert analīzi par to, vai plānošanas dokumenta grozījumi tiek izstrādāti tā, lai novērstu vai mazinātu būtiskāko riska cēloņu ietekmi uz ūdensobjektu Rojas upe (V082), uz tā kvalitātes rādītājiem un tādējādi sekmētu stāvokļa uzlabošanu tajā;
2. identificēt un analizēt Pāces HES radītās ietekmes;
3. veikt negatīvo ietekmju izvērtēšanu teritorijām, kur plānota/atļauta vēja elektrostaciju būvniecība;
4. izvērtēt smilts - grants atradnes “Jaunkalni”, kuru paredzēts paplašināt, izstrādes iespējamās ietekmes uz vides stāvokli *Natura 2000* teritorijās;
5. pārskatīt un izvērtēt Vides pārskatā iekļautās tiešās un netiešās, īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes un atbilstoši secinātajam papildināt šīs ietekmes;
6. veikt redakcionālos labojumus.

Direktore

I. Pļaviņa

Zane Kalniņa, vecākā eksperte, 63624660,
zane.kalnina@ventspils.vvd.gov.lv

Pielikums Nr.5

Ziņojums par institūciju atzinumu par Vides pārskatu iebilžu ievērošanu

Tabulādotiesāsinājumi:

VP Vides pārskats

Atzinumu iebildes	Nodaļa, kurā atzinumu iebildes iestrādātas
Ventspils reģionālā vides pārvalde (02.06.2014.; Nr. 9.5-8/1010)	
Atbilstoši Ministru kabineta 31.05.2011. noteikumu Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” 1. pielikumam, ūdensobjekts Rojas upe (V082) ir noteikts kā riska ūdensobjekts, kurā kā būtiskākie riska cēloņi, ir norādīti - punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni) un izkliedētais piesārņojums, hidromorfoloģiskie pārveidojumi. Saskaņā ar šo noteikumu 7. punktu Ventspils RVP rekomendē Vides pārskatā ietvert analīzi par to, vai plānošanas dokumenta grozījumi tiek izstrādāti tā, lai novērstu vai mazinātu būtiskāko riska cēloņu ietekmi uz iepriekšminēto ūdensobjektu, uz tā kvalitātes rādītājiem un tādējādi sekmētu stāvokļa uzlabošanos tajā.	Papildināta VP 4.5.2. sadaļa „Virszemes ūdeņu kvalitātei” un 6.sadaļa “Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas”
Vides pārskatā nav identificēts un analizētas Pāces HES radītās ietekmes.	Izveidota sadaļa 4.5.9. „Pāces dzirnavu HES”.
Nepilnīgi izvērtētas ar vēja elektrostaciju izveidi un darbību saistītās iespējamās ietekmes uz vides stāvokli, tai skaitā uz putniem;	Papildināta 7.sadaļa „Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi”
Smilts - grants atradne “Jaunkalni”, kuru paredzēts paplašināt, robežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kuras iekļautas īpaši aizsargājamo teritoriju tīklā <i>Natura 2000</i> – dabas liegumu „Kalķupes ieleja” un Slīteres nacionālā parka ainavu aizsardzības zonu, taču Vides pārskatā saimnieciskās darbības iespējamās ietekmes uz vides stāvokli netiek izvērtētas;	Papildināta 6.sadaļa “Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas” un 7.sadaļa „Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi”
Nepietiekami izvērtētas tiešās un netiešās, īslaicīgās un	Papildināta 7.sadaļa

ilglaicīgās ietekmes;	„Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās ietekmes uz vidi”
Veikt redakcionālos labojumus	Veikti redakcionāli labojumi
Vides pārraudzībasvalstsbiroja 2014.gada 27.jūnija Atzinums Nr.14	
Vides pārskatā ietvertais nacionālo vides aizsardzības mērķu apraksts jāaktualizē, ņemot vērā to, ka ar Ministru kabineta 2014.gada 26.marta rīkojumu Nr.130 ir apstiprinātas Vides politikas pamatnostādnes 2014.–2020.gadam.	Aktualizēta sadaļa 2.2.„Nacionālie vides aizsardzības mērķi”
Vides pārskatā jākorrigē informācija par dabas liegumu „Raķupes ieleja” aizsardzības normatīvo regulējumu. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā pieejamo informāciju, minētās Natura 2000 teritorijas aizsardzības un izmantošanas kārtību nosaka 2008.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.23 „Dabas lieguma „Raķupes ieleja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.	Koriģēta sadaļa 4.3.1. „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas”

Pielikums Nr.6

Sabiedriskās apspriešanas sapulces protokols

**DUNDAGAS NOVADA DUNDAGAS PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMA
2004. – 2016. GADAM GROZĪJUMU 2. REDAKCIJAS UN VIDES PĀRSKATA
PROJEKTA PUBLISKĀS APSPIEŠANAS SANĀKSME**

PROTOKOLS

21.05.2014.

Attīstības un plānošanas nodaļa, Pils iela 14, Dundaga, Dundagas pag., Dundagas nov.

Sākums plkst. 16.00

Publiskās apspriešanas vadītājs – Dairis Runcis, Dundagas pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes vadītājs, Attīstības un plānošanas nodaļas speciālists.

Protokolē – Lauris Laicāns, Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs.

Publiskās apspriešanas sanāksmes dalībnieki: saraksts pielikumā „Dalībnieku reģistrācija”.

Darba kārtība:

- 1) Dundagas novada Dundagas pagasta Teritorijas plānojuma 2004. - 2016. gadam grozījumu 2. redakcijas apspriešana.
- 2) Dundagas novada Dundagas pagasta Teritorijas plānojuma 2004. - 2016. gadam grozījumu Vides pārskata projekta apspriešana.

1.§

**Dundagas novada Dundagas pagasta Teritorijas plānojuma 2004. - 2016. gadam
grozījumu 2. redakcijas apspriešana**

Saskaņā ar Dundagas novada domes 2014. gada 24. aprīļa sēdes lēmumu nr. 107 (protokols nr. 7, 25. §) no 12. maija līdz 2. jūnijam publiskajai apspriešanai ir nodota Dundagas novada Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.–2016. gadam grozījumu 2. redakcija.

Publiskās apspriešanas sanāksme tika izsludināta 21. maijā plkst. 16.00 Dundagā, Pils ielā 14.

Publiskajā sanāksmē iedzīvotāji nepiedalījās un sanāksme tika slēgta.

2.§

**Dundagas novada Dundagas pagasta Teritorijas plānojuma 2004. - 2016. gadam
grozījumu Vides pārskata projekta apspriešana**

Dundagas pagasta teritorijas plānojuma 2004.–2016. gadam grozījumu Vides pārskata projekts publiskajai apspriešanai nodots no 28. aprīļa līdz 8. jūnijam.

Publiskās apspriešanas sanāksme tika izsludināta 21. maijā plkst. 16.00 Dundagā, Pils ielā 14.

Publiskajā sanāksmē iedzīvotāji nepiedalījās un sanāksme tika slēgta.

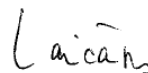
Noslēgums plkst. 16.20

Publiskās sanāksmes vadītājs

D. Runcis

Protokolētājs

L. Laicāns

21.05.2014.

Dundagas novada pašvaldība

plkst. 16:00

Attīstības un plānošanas nodaļa, Pils iela 14, Dundaga

**Dundagas novada Dundagas pagasta
Teritorijas plānojuma 2004. – 2016. gadam grozījumu 2. redakcijas
un Vides pārskata projekts**

Publiskās apspriešanas sanāksme

Dalībnieku registrācija

Nr.	Vārds , Uzvārds	Uzņēmums/iestāde	Tālrunis, e-pasts	Paraksts
1.	DARIS RUNCIS	ATTĪSTĪBAS UN PLĀNOŠANAS NODAĻA	daris@dundaga.lv	
2.	LAURIS LAICĀNS	Attīstības un plānošanas nodaļa	lauris@dundaga.lv	Laicāns